

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РС
Број: 11 0 К 012872 15 Кж 13
Бања Лука, 02.03.2016. године

У ИМЕ РС!

Врховни суд РС, Посебно вијеће за сузбијање организованог и најтежих облика привредног криминала, састављено од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и др Вељка Икановића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптужених: С.Р. због кривичног дјела организовани криминал из члана 383а. став 3. у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. и у вези са чланом 24. Кривичног закона РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. истог закона и др., О.С. због кривичног дјела организовани криминал из члана 383а. став 2. Кривичног закона РС у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. и у вези са чланом 24. истог закона и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. истог закона и др., М.К., због кривичног дјела организовани криминал из члана 383а. став 2. Кривичног закона РС у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. и у вези са чланом 24. Кривичног закона РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. истог закона и др., Д.Д. због кривичног дјела тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. Кривичног закона РС и др., Г.Ш. због кривичног дјела тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. Кривичног закона РС и др., Г.М. због кривичног дјела изнуђивање исказа из члана 358. став 1. Кривичног закона РС и др., Ј.М. због кривичног дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. Кривичног закона РС и В.М., због кривичног дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. Кривичног закона РС, одлучујући о жалбама Окружног тужилаштва Посебно тужилаштво за организовани и најтеже облике привредног криминала - Специјално тужилаштво Бања Лука, оптужених С.Р., О.С., М.К., Д.Д., Г.М., Ј.М. и В.М. и њихових бранилаца, браниоца оптуженог Г.Ш. и мајке оптуженог С., Љ.С., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци - Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала број 11 0 К 012872 14 К-п од 06.07.2015. године, у сједници вијећа одржаној у присуству замјенице главног специјалног тужиоца Живане Бајић, специјалног тужиоца Младена Митровића, свих оптужених, бранилаца оптуженог Р., адвоката Б.Г. и М.Р. из Б.Л. и адвоката В.А. из С., браниоца оптуженог С., адвоката М.Б. из Б.Л., мајке оптуженог С., Љ.С., браниоца оптужених К. и Ш., адвоката С.Т. из Б.Л., браниоца оптужених Д., М., М.1 и М.2, адвоката Ж.Б. из Б.Л. и браниоца оптуженог М., адвоката М.И. из Б.Л., дана 02.03.2016. године донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се као неосноване жалбе Окружног тужилаштва Посебно тужилаштво за организовани и најтеже облике привредног криминала- Специјално тужилаштво Бања Лука, оптужених С.Р., О.С., М.К. и Д.Д., њихових бранилаца, браниоца оптуженог Г.Ш. и мајке оптуженог О.С., Ј.С., а поводом жалби оптужених С.Р. и М.К. и њихових бранилаца, по службеној дужности, преиначава се пресуда Окружног суда у Бањој Луци - Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала број 11 0 К 012872 14 К-п од 06.07.2015. године у погледу оптужених С.Р. и М.К. у правној оцјени дјела и у одлуци о кривичној санкцији, тако што се радње ових оптужених описане у тачки 2. изреке те пресуде, правно квалификују као кривично дјело изнуђивање исказа из члана 358. став 1. Кривичног закона РС, за које дјело им се утврђује казна затвора у трајању од по 6 (шест) мјесеци, а прихватају се као правилно утврђене казне затвора оптуженом С.Р. и то: казна затвора у трајању од 10 (десет) година за кривично дјело организовани криминал из члана 383а. став 3. у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. и у вези са чланом 24. Кривичног закона РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. истог закона, казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца за кривично дјело повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. Кривичног закона РС и казне затвора у трајању од по 3 (три) мјесеца за три кривична дјела фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. истог закона, па се примјеном одредбе члана 42. став 1. и 2. тачка 2. Кривичног закона РС, оптужени С.Р. осуђује на јединствену казну затвора у трајању од 11 (једанаест) година, те се прихватају као правилно утврђене казне затвора оптуженом М.К. и то: казна затвора у трајању од 5 (пет) година за кривично дјело организовани криминал из члана 383а. став 2. у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. и у вези са чланом 24. Кривичног закона РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. истог закона, казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци за кривично дјело тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. Кривичног закона РС, казне затвора у трајању од по 3 (три) мјесеца за два кривична дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. Кривичног закона РС и казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца за кривично дјело фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. истог закона, па се примјеном одредбе члана 42. став 1. и 2. тачка 2. Кривичног закона РС, оптужени М.К. осуђује на јединствену казну затвора у трајању од 6 (шест) година, у које казне им се у смислу одредбе члана 44. Кривичног закона РС, урачунава вријеме проведено у притвору почев од 16.10.2013. године па надаље.

Уважавањем жалби оптуженог В.М. и његовог браниоца, преиначава се пресуда Окружног суда у Бањој Луци - Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала број 11 0 К 012872 14 К-п од 06.07.2015. године у погледу овог оптуженог у одлуци о кривичној санкцији, тако што се оптуженом В.М. за кривично дјело повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. Кривичног закона РС, за које

је том пресудом оглашен кривим, на основу члана 45., 46. став 1. и 47. Кривичног закона РС, изриче условна осуда, којом му се узима као правилно утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца и истовремено одређује да се иста неће извршити уколико оптужени у року од 1 (једне) године не учини ново кривично дјело.

Уважавањем жалби оптужених Ј.М. и Г.М. и њихових бранилаца, укида се пресуда Округног суда у Бањој Луци - Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала број 11 0 К 012872 14 К-п од 06.07.2015. године у дијелу који се односи на тачку 2. и 4. изреке те пресуде у односу на оптуженог Г.М. и у дијелу који се односи на тачку 4. изреке те пресуде у односу на оптуженог Ј.М. и у том дијелу предмет враћа том суду на поновно суђење.

У преосталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмјењена.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Округног суда у Бањој Луци - Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала (у даљем тексту: Посебно одјељење Округног суда у Бањој Луци) број: 11 0 К 012872 14 К-п од 06.07.2015. године, која је исправљена рјешењем истог суда број 11 0 К 012872 14 К-п од 06.07.2015. године, оглашени су кривим: оптужени С.Р. због стицаја кривичних дјела организованог криминала из члана 383а. став 3. Кривичног закона РС ("Службени гласник РС" број: 49/03, са измјенама - у даљем тексту: КЗ РС) у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2., а у вези са ставом 1. КЗ РС у вези са чланом 24. КЗ РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 10 (десет) година, изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, два кривична дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона, за која му је утврђена казна затвора у трајању од по 3 (три) мјесеца и три кривична дјела фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС, за која му је утврђена казна затвора у трајању од по 3 (три) мјесеца, па је примјеном члана 42. КЗ РС, осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 11 (једанаест) година и 5 (пет) мјесеци; оптужени О.С. због стицаја кривичних дјела организованог криминала из члана 383а. став 2. КЗ РС, а у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. истог закона у вези са чланом 24. КЗ РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 5 (пет) година, повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца и два кривична дјела фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС, за која му је утврђена казна затвора у трајању од по 3 (три) мјесеца, па је примјеном члана 42. КЗ РС, осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 5 (пет) година и 5 (пет) мјесеци; оптужени М.К. због стицаја кривичних дјела организованог криминала из члана 383а. став 2. КЗ РС у вези са кривичним

дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2., а у вези са ставом 1. истог закона у вези са чланом 24. КЗ РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 5 (пет) година, изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, три кривична дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона, за која му је утврђена казна затвора у трајању од по 3 (три) мјесеца, тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. истог закона, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци и фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. истог закона, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца, па је примјеном одредбе члана 42. КЗ РС осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 6 (шест) година и 5 (пет) мјесеци; оптужени Д.Д. због стицаја кривичних дјела тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца и фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца, па је примјеном одредбе члана 42. КЗ РС осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) мјесеци; оптужени Г.Ш. због стицаја кривичних дјела тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци и повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца, па је примјеном одредбе члана 42. КЗ РС осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 7 (седам) мјесеци; оптужени Г.М. због стицаја кривичних дјела изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци и два кривична дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона, за која му је утврђена казна затвора у трајању од по 3 (три) мјесеца, па је примјеном одредбе члана 42. КЗ РС осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 8 (осам) мјесеци; Ј.М. због кривичног дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) мјесеца и оптужени В.М. због кривичног дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) мјесеца. На основу члана 44. КЗ РС оптуженима С.Р., О.С. и М.К. је у изреченим казнама затвора урачунато вријеме проведено у притвору почев од 16.10.2013. године па надаље. Истом пресудом на основу члана 60. КЗ РС, оптуженима С.Р., О.С. и М.К., је изречена мјера забране вршења позива дјелатности или дужности у трајању од 5 (пет) година, рачунајући од дана правоснажности пресуде, с тим да им се вријеме проведено у затвору не урачунава у вријеме трајања ове мјере, те је донијета одлука да ће се о трошковима кривичног поступка одлучити накнадно посебним рјешењем.

Против те пресуде жалбе су благовремено изјавили Окружно тужилаштво Посебно тужилаштво за организовани и најтеже облике привредног криминала- Специјално тужилаштво Бања Лука (у даљем тексту: специјални тужилац),

оптужени С.Р., О.С., М.К., Д.Д., Г.М., Ј.М. и В.М., њихови браниоци, бранилац оптуженог Г.Ш. и мајка оптуженог С., Ј.С.

Специјални тужилац пресуду побија због одлуке о кривичним санкцијама, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се свим оптуженима изрећи веће казне затвора.

Оптужени С.Р. жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, одлуке о кривичној санкцији и одлуке о трошковима кривичног поступка, док је његов бранилац адвокат Б.Г. из Б.Л. жалбу изјавио из свих жалбених разлога, као и због одлуке о мјери забране. Приједлог ових жалби је да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење или да се укине и одреди претрес пред Врховним судом РС или да се иста преиначи и овај оптужени ослободи од оптужбе.

Оптужени О.С., његова мајка Ј.С. и његов бранилац, адвокат М.Б. из Б.Л. жалбе су изјавили из свих жалбених основа, с тим што оптужени пресуду побија и због трошкова кривичног поступка, а жалбом његовог браниоца се пресуда побија и због одлуке о мјери забране. Приједлог жалбе оптуженог С. је да се побијана пресуда потпуно укине или да се преиначи, приједлог жалбе његове мајке је да се побијана пресуда укине и донесе нова одлука којом ће се оптужени у цијелости ослободити од оптужбе, а приједлог жалбе његовог браниоца је да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или да се иста укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење и у том случају укине притвор према овом оптуженом.

Оптужени М.К. пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, док његов бранилац, адвокат С.Т. из Б.Л. пресуду побија и због одлуке о кривичној санкцији. Приједлог ових жалби је да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да се иста укине и отвори претрес пред овим судом или да се иста преиначи и оптужени ослободи од оптужбе.

Оптужени Д.Д. жалбу је изјавио због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и исти ослободи од оптужбе.

Оптужени Г.М. жалбу је изјавио из свих жалбених основа, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и исти ослободи од оптужбе или да се пресуда укине и предмет врати стварно надлежном суду на поступање.

Оптужени В.М. жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и исти ослободи од оптужбе.

Оптужени Ј.М. жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и исти ослободи од оптужбе.

Заједнички бранилац оптужених Д.Д., Г.М., Ј.М. и В.М., адвокат Ж.Б. из Б.Л. жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење или да се иста преиначи тако што ће се ови оптужени ослободити од оптужбе.

Бранилац оптуженог Г.Ш., адвокат С.Т. из Б.Л. жалбу је изјавио из свих жалбених основа, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и овај оптужени ослободи од оптужбе или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење или да се иста укине и отвори претрес пред овим судом.

Бранилац оптуженог Г.М., адвокат М.И. из Б.Л., жалбу је изјавио из свих жалбених основа, а приједлог ове жалбе је да се побијана пресуда преиначи и овај оптужени ослободи од оптужбе или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење стварно надлежном суду.

У писменом одговору на жалбе оптужених, њихових бранилаца и мајке оптуженог С., специјални тужилац је предложио да се те жалбе одбију као неосноване, док су у својим писменим одговорима на жалбу специјалног тужиоца, браниоци оптужених С.Р., М.К., Г.Ш., Д.Д., Г.М., Ј.М. и В.М., предложили да се та жалба одбије као неоснована. Одбрана оптуженог О.С. није подносила писмени одговор на жалбу специјалног тужиоца.

У сједници вијећа замјеница главног специјалног тужиоца Живана Бајић је изложила жалбу и остала код навода и приједлога из жалбе, специјални тужилац Младен Митровић је остао код писменог одговора на жалбе оптужених, њихових бранилаца и мајке оптуженог С., те је предложио да се све жалбе одбране одбију као неосноване. Оптужени и њихови браниоци, као и мајка оптуженог С. су изложили своје жалбе и остали код навода и приједлога из жалби, сви оптужени су подржали и жалбе својих бранилаца, као и наводе и приједлоге из тих жалби. Истовремено, браниоци оптужених С.Р., М.К., Г.Ш., Д.Д., Г.М., Ј.М. и В.М. су остали код својих писмених одговора на жалбу специјалног тужиоца, те су сви они, као и бранилац оптуженог С., предложили да се жалба специјалног тужиоца одбије као неоснована.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредби члана 320. ЗКП РС у оном дијелу који се жалбама побија, а по службеној дужности да ли је на штету оптужених повријеђен Кривични закон, одлучено је као у изреци ове пресуде, из сљедећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, жалбе оптужених С.Р., О.С. и његове мајке, М.К., Г.М., Ј.М. и В.М., као и жалбе њихових бранилаца и браниоца оптуженог Г.Ш., посматрано у цјелини, указују на бројне облике битних повреда одредаба кривичног поступка, садржане у одредби члана 311. став 1. тачке г), ђ), е), з), и), к) и став 2. ЗКП РС, те на повреде члана 6. и 8. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода

и члана II/3е. Устава БиХ. Приговорима у оквиру овог жалбеног основа оспорава се законитост у прибављању доказа на којима је заснована побијана пресуда, приговара се на стварну надлежност Посебног одјељења за организовани и најтеже облике привредног криминала Окружног суда у Бањој Луци, указује се на повреду права на одбрану, на прекорачење оптужбе, на неразумљивост изреке пресуде и њеној противријечности са разлозима, те изостанак разлога о одлучним чињеницама, као и на неправилну примјену појединих одредаба процесног кривичног закона, које су по ставу подносилаца жалби биле од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

У оквиру чињеничне основе побијане пресуде, аргументима изнесеним у жалбама оптужених и њихових бранилаца, као и у жалби мајке оптуженог С., оспорава се правилност оцјене изведених доказа оптужбе и одбране, па слиједом тога и правилност утврђења одлучних чињеница, са тврдњом да спроведени докази не потврђују тврдње оптужбе да су оптужени починили кривична дјела за која су побијаном пресудом оглашени кривим, а што је све за последицу, по ставу појединих жалби, довело до повреду Кривичног закона, па и у оном дијелу који се односи на правну квалификацију дјела.

Надаље, у жалбама оптужених С.Р., О.С., Г.М. и В.М. и њихових бранилаца, бранилаца оптужених М.К. и Г.Ш., као и у жалби Ј.С., оспорава се правилност побијане пресуде и у погледу одлуке о казни и наглашава да су казне затвора, изречене том пресудом, превисоко одмјерене, у ком правцу је постављен приједлог, да се те казне смање, односно да се услове.

У сегменту побијања пресуде због битне повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка е) ЗКП РС, жалбе бранилаца оптужених О.С., Д.Д., Г.М., Г.Ш., Ј.М. и В.М. и жалба оптуженог Г.М. истичу да Посебно одјељење Окружног суда у Бањој Луци за организовани и најтеже облике привредног криминала (у даљем тексту: Посебно одјељење Окружног суда у Бањој Луци) није било стварно надлежно за поступање у кривичном поступку против оптужених Д.Д., Г.Ш., Г.М., Ј.М. и В.М. за кривична дјела тешке тјелесне повреду из члана 156. став 1. КЗ РС, изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС, повреду људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона и фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. истог закона, јер та дјела, по ставу ових жалби, нису у међусобној правној и чињеничној вези са кривичним дјелом организованог криминала из члана 383 а) у вези са кривичним дјелом неовлашћена производња и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, за која се терете оптужени С.Р., О.С. и М.К., те да због тога, та дјела нису из надлежности Специјалног тужилаштва. С тим у вези, жалба браниоца оптуженог С. истиче да је првостепени суд и на штету овог оптуженог повриједио одредбе члана 23., 31. став 1. и 2. ЗКП РС, јер током првостепеног поступка суд није дозволио свим оптуженима и њиховим браниоцима да се изјасне у вези приговора стварне ненадлежности истакнуте од стране адвоката Б.

Изнесени приговори нису основани. Наиме, одредбом члана 28. став 2. Закона о сузбијању организованог и најтежих облика привредног криминала ("Службени гласник РС" број: 111/07, у даљем тексту: Закон о организованом криминалу), прописана је надлежност Посебног одјељења Окружног суда у Бањој

Луци, а чланом 4. став 1. истог закона надлежност Специјалног тужилаштва да поступају у свим случајевима предвиђеним чланом 3. овог закона. Одредба члана 3. Закона о организованом криминалу у тачки а). прописује надлежност за кривична дјела организованог криминала из члана 383а. КЗ РС, те кривична дјела са елементима организованости, као и кривична дјела повезаних са таквим дјелима или учиниоцима таквих дјела, а у случајевима када за поступање није надлежно Тужилаштво и Суд БиХ. У тачки б). члана 3. истог закона прописана је надлежност за најтеже облике кривичних дјела против привреде и платног промета и против службене дужности када је због околности дјела или посљедица дјела, кривично гоњење од посебног значаја за РС, те кривична дјела повезана са таквим дјелима или учиниоцима таквих дјела. У тачки в). члана 3. наведеног закона прописана је надлежност и за друга кривична дјела предвиђена кривичним законодавством РС, код којих је као најмања запрећена казна затвора у трајању од пет година, а када је због околности извршења дјела или посљедица дјела, кривично гоњење од посебног значаја за РС. Према томе, одредбе члана 3. Закона о организованом криминалу, прописују надлежност Специјалног тужилаштва и Посебног одјељења Окружног суда у Бањој Луци и за она кривична дјела која су повезана са кривичним дјелима или са учиниоцима дјела, наведеним у овој законској одредби, па је тако тачком а). члана 3. цитираног закона, прописана надлежност за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. КЗ РС, као и за кривична дјела повезана са тим дјелом или са учиниоцима тог дјела, при чему није потребно да кумулативно буду испуњена оба ова услова, већ је довољно да је испуњен само један од њих. У конкретном случају, обзиром да се оптуженима Р., С. и К. ставља на терет кривично дјело организованог криминала из члана 383а. КЗ РС, за које дјело, сходно члану 3. тачка а) Закона о организованом криминалу, надлежно је Специјално тужилаштво и Посебно одјељење Окружног суда у Бањој Луци, те обзиром да су кривична дјела из тачке 2., 3., 4., 5., 6., 7. и 8. чињеничног описа оптужнице и изреке побијане пресуде, повезани са оптуженима Р., С. и К. (у свакој од тих тачака се и неко од ових оптужених терети као саизвршилац, а у неким тачкама се само ови оптужени терете и за ова друга кривична дјела), то није релевантно да ли су кривична дјела из наведених тачака повезана са кривичним дјелом организованог криминала из члана 383а. КЗ РС, како то погрешно тумаче подносиоци ових жалби, јер је неспорно да су ова дјела повезана са оптуженима Р., С. и К., који се пак терете и за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. КЗ РС.

Неосновано је позивање жалби на одлуку Уставног суда РС број У-47/09 од 19.03.2014. године у контексту истакнутог приговора стварне ненадлежности Специјалног тужилаштва и Посебног одјељења Окружног суда у Бањалуци, јер се том одлуком не доводи у питање стварна надлежност ових специјализованих организационих јединица тужилаштва и суда у случајевима које прописује одредба члана 3. Закона о организованом криминалу. Наиме, цитираном одлуком Уставног суда РС проглашен је неуставним онај дио одредбе члана 28. став 2. Закона о организованом криминалу који је прописивао да је Посебно одјељење надлежно за поступање „у свим случајевима када је од главног специјалног тужиоца донијета одлука о преузимању предмета“, уз образложење да је том одредбом доведено у питање уставно начело самосталности и независности судова, с обзиром да је надлежност суда условљена одлуком о преузимању предмета донесеном од стране главног специјалног тужиоца као руководиоца државног органа који гони починиоце кривичних дјела прописаних у члану 3.

овог закона. Дакле, овом одлуком је из правног живота уклоњен само онај дио одредбе члана 28. став 2. Закона о организованом криминалу на основу које се стварна надлежност Посебног одјељења Окружног суда у Бањој Луци успостављала већ на основу саме чињенице да је кривично гоњење преузело Специјално тужилаштво на основу одлуке главног специјалног тужиоца. При томе суд није био у могућности да се огласи стварно ненадлежним за поступање у предмету ни у случајевима када оцјени да стварна надлежност излази из дјелокруга прописаног у члану 3. цитираног закона.

Због наведеног, неосновани су приговори ових жалби о учињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка е) ЗКП РС, а тиме и приговори жалби оптуженог М. и његових бранилаца и браниоца оптуженог С. о повреди права на одбрану кроз замјерке о суђењу од стране стварно ненадлежног суда.

Нема повреде права на одбрану, као битне повреде одредаба кривичног поступка из члан 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану, на које су указале жалбе оптужених Р. и С. и њихових бранилаца, а које су по тврдњама из ових жалби учињене на начин што је првостепени суд, супротно члану 13. став 2. ЗКП РС, умјесто да спријечи злоупотребу процесних права тужиоца, истом дозволио да на главном претресу изводи доказе реплике којима се побијају докази и наводи тужилаштва, а не одбране, што је по ставу ових жалби, у супротности са чланом 276. став 2. ЗКП РС. Наиме, супротно наводима из ових жалби, један дио доказа оптужбе представљају докази којима се побијају наводи одбране (реплика), док други дио доказа (аслушање свједока Ч., Г., Г.1, Т., М.4, М.5, Ш.2, К.2 и вјештака Е.Б., те материјални докази побројани на страни 22. пас. 3. побијане пресуде), су додатни докази оптужбе изведени у допуни доказног поступка, при чему, овај суд наглашава, да је, према садржају записника о главном претресу и одбрана оптуженог Р., такође, изводила додатне доказе (аслушање свједока Ј., П., С.1 и вјештака Д.Б.). Осим тога, одредбом члана 276. став 2. ЗКП РС, на коју се у прилог изнесеним тврдњама о повреди права на одбрану позивају ове жалбе, прописан је редосљед извођења доказа на главном претресу и у овој одредби (у њеном уводном дијелу) дато је овлаштење судији, односно, вијећу да може промјенити тај редосљед извођења доказа, а исто тако у члану 277. став 3. ЗКП РС, дато је овлаштење судији, односно, предсједнику вијећа да контролише начин и редосљед испитивања свједока и извођења доказа и да при том води рачуна да испитивање и извођење доказа буде ефикасно за утврђивање истине и да се избјегне непотребно губљење времена.

Исто тако, није повређено право на одбрану, нити је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, на коју указује жалба оптуженог О.С., а која је према тврдњама ове жалбе учињена у првостепеном поступку, на начин што овом оптуженом приликом његовог испитивања у истрази у својству осумњиченог, није омогућено да се изјасни о свим чињеницама и доказима који га терете, па су му први пут у оптужници стављене на терет тачке 1.3, 1.4 и 1.5 изреке побијане пресуде, због чега ова жалба сматра да је овакво поступање супротно члану 6. став 2. ЗКП РС и 233. став 3. истог закона и да је на тај начин повријеђено његово право на одбрану. У вези наведеног, овај суд наглашава да сама чињеница да оптужени приликом његовог

испитивања у својству осумњиченог, није обавјештен о свим чињеницама и доказима које га терете, никако не значи да је повријеђено његово право на одбрану, како то у својој жалби тврди оптужени С., погрешно тумачећи одредбу члана 6. став 2. ЗКП РС, јер ова одредба, за разлику од одредбе става 1. истог члана, не помиње прво испитивање осумњиченог, па обавјештења наведена у ставу 2., која се морају дати осумњиченом, односно оптуженом, се требају посматрати у контексту читавог првостепеног поступка, до доношења пресуде. У конкретном случају, како је неспорно да је оптужени о свим чињеницама и доказима које га терете упознат како подизањем оптужнице, тако и током главног претреса, извођењем свих доказа, те како му је од стране првостепеног суда омогућено да се изјасни о свим тим чињеницама и доказима, то по мишљењу овог суда, нема повреде одредаба члана 311. став 2. ЗКП РС, нити је повређено право на одбрану овог оптуженог.

Нема мјеста основаности тврдњама из жалбеног поднеска бранилаца оптуженог Р. да је повријеђено право на одбрану оптужених на начин што је, супротно одредбама члана 224. ЗКП РС истрага против оптужених вођена без наредбе о спровођењу истраге. Супротно оваквим жалбеним тврдњама из списка предмета произлази да је у овом поступку специјално тужилаштво донијело наредбу о спровођењу истраге против С.Ђ. број Т19 0 КТ 0000510 13 од 15.10.2013. године, а затим и пет наредби о проширењу истраге против С.Р., О.С., М.К., Д.Д., Г.Ш., Г.М., Ј.М. и В.М.

Неосновани су и приговори жалби оптужених Р., С. и К. засновани на тврдњи да им је током првостепеног поступка повређено право на одбрану из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС и право на правично суђење из члана 6. став 1. ЕКЉП, на начин што у образложењу побијане пресуде нису анализирани и оцјењени сви докази одбране, а и они који су анализирани да нису брижљиво и савјесно оцјењени, јер, како се то наводи у овим жалбама, докази одбране нису оцијењени у вези са спроведеним доказима оптужбе. У овом сегменту побијања пресуде, жалбе оптужених С. и К., те жалбе мајке и браниоца оптуженог С. истичу и да је одбијањем приједлога одбране за саслушање свједока М.Р., те приједлог доказа - транскрипти снимљеног разговора између свједока С.Ђ. и А.Н. и блог новинара С.В., првостепени суд такође повриједио право на одбрану оптужених.

Наиме, одредбе члана 6. став 1. ЕКЉП, обавезују судове да између осталог, образложе своје пресуде. Међутим, та обавеза не може бити схваћена да се у пресуди изнесу сви детаљи и дају одговоре на сва постављена питања и изнесене аргументе. Европски суд за људска права у Стразбуру и Уставни суд БиХ су у бројним одлукама указали на то да судови имају одређену дискрециону оцјену у вези с тим које ће аргументе и доказе прихватити у одређеном предмету, али истовремено имају обавезу да образложе своју одлуку тако што ће навести јасне и разумљиве разлоге на којима су ту одлуку засновали. У конкретном случају, у образложењу побијане пресуде исцрпно су побројани сви докази који су спроведени на главном претресу, те је детаљно наведено на којим доказима је пресуда заснована и сви ти докази су брижљиво и савјесно оцјењени како појединачно, тако и у вези са другим доказима, дата су образложења и разлози због којих су ти докази прихваћени, а истовремено су анализирани и оцјењени и докази одбране у погледу одлучних чињеница. Овакво образложење не оставља

утисак произвољности, због чега се не може прихватити ни тврдња из жалбе оптуженог Р. да је првостепени суд прекорачио принцип слободне оцјене доказа. Исто тако у побијаној пресуди су дати и ваљани разлози, које у цијелости прихвата и овај суд, због чега нису прихваћени напријед изнесени приједлози одбране за извођење доказа. Слиједом наведеног, неосновани су приговори ових жалби о повреди права на одбрану ових оптужених из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС и о повреди права на правично суђење из члана 6. став 1. ЕКЈП.

Исто тако, неосновани су и приговори из жалби оптужених С.Р., О.С., Ј.С. и М.К., којима се истиче да је првостепени суд повриједио право на одбрану ових оптужених на начин да је прекршио одредбу члана 3. став 2. ЗКП РС. Ово с тога што, по оцјени овог суда, првостепени суд, према разлозима у образложењу побијане пресуде, није имао сумње у погледу било којег доказа у корист или на штету одбране, због чега, супротно наводима из ових жалби, није прекршен принцип „in dubio pro reo“, садржан у цитираној законској одредби, па с тим у вези није повријеђено ни право на одбрану оптужених. Осим тога, супротно наводима из ових жалби, првостепени суд је дао могућност одбрани да своје аргументе супротстави аргументима оптужбе, на начин што су на приједлог одбране спроведени многобројни докази (како субјективни, тако и објективни), због чега су неосновани и приговори ових жалби да је одбрана на било који начин током првостепеног поступка, доведена у неравноправни положај у односу на оптужбу, нити да је дошло до повреде принципа једнакости оружја садржаног у одредби члана 14. ЗКП РС.

Надаље, повреда права на одбрану, супротно тврдњама жалби оптуженог С., његове мајке и његовог браниоца, није почињена ни тиме што је првостепени суд прихватио исказ свједока Г.Б. из истраге, јер су за такву одлуку дати разлози у образложењу побијане пресуде, а ваљаност тих разлога, са аспекта других спроведених доказа и њихове међусобне оцјене у вези са утврђеним одлучним чињеницама, овај суд је испитао у оквиру приговора којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде. Осим тога, овај суд наглашава да се побијана пресуда не заснива искључиво на исказу свједока Б.а из истраге, како то погрешно истичу жалбе оптужених Р., С. и К. и њихових бранилаца.

По становишту овог суда правно је неодржив став исказан у заједничком жалбеном поднеску бранилаца оптуженог С.Р., по којем свака повреда процесне норме на штету оптуженог има значење да је повријеђено његово право на одбрану загарантовано међународним актима, Уставом РС, Уставом БиХ и ЗКП РС, а што за посљедицу има укидање пресуде.

Наиме, право на одбрану садржано у принципу „једнакост оружја“ који манифестује једнак процесни положај странака током суђења, обухвата читав спектар процесних права, која оптуженом обезбјеђују једнаке процесне могућности током поступка у припреми и представљању случаја који је предмет оптужбе. То право на одбрану првенствено обухвата, али се не ограничава на следећа права: право на довољно времена и одговарајуће могућности за припремање одбране, право да позива и испитује свједоке, право на ангажовање вјештака, право присуствовања суђењу, право приступа документацији и другим доказима који му могу помоћи у припреми одбране, право на браниоца, те право на присуствовање расправи у жалбеном поступку на којој је присутан тужилац.

Повреда ових права, али и других права оптуженог која су у функцији осигурања једнаког процесног положаја странака током суђења, представља посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која има за посљедицу укидање пресуде донесене уз ове повреде поступка. Због посебног значаја ових права с аспекта права на правично суђење, гарантованог чланом 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, повреда права на одбрану је једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка, прописан цитираном законском одредбом, који по закону представља и основ за подношење захтјева за заштиту законитости, као ванредног правног лијека. Међутим, под ову повреду одредаба кривичног поступка се не могу подвести оне повреде поступка које су издвојене у посебне, друге облике битних повреда одредаба кривичног поступка предвиђене одредбама члана 311. став 1. ЗКП РС (које су такође апсолутног карактера и имају за посљедицу укидање пресуде или пак преиначење пресуде у случају повреда из тачака ђ), е), и) и ј) када то стање ствари омогућава), нити све повреде одредаба кривичног поступка из става 2. члана 311. ЗКП РС учињене током главног претреса или приликом доношења пресуде, него само у случају када су те повреде биле од утицаја или могле бити од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

Неосновани су и приговори изнесени у жалбама оптужених Р., С. и К. и њихових бранилаца и тврдња да је побијана пресуда заснована на незаконитим доказима и то на исказима свједока С.Ђ. и Г.Б., те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. У овом дијелу ове жалбе посебно указују да су искази свједока С.Ђ. и Г.Б. (из истраге), незаконити докази на којима се не може заснивати пресуда (у односу на исказ свједока Б., приговор је изнијет и у жалби мајке оптуженог С., те у заједничком жалбеном поднеску бранилаца оптуженог Р.), тврдећи да је свједок Ђ. свједочењем повриједио дужности чувања службене тајне, а да није ослобођен те дужности у смислу одредбе члана 147. став 1. ЗКП РС, а да је исказ свједока Б. изнуђен јер је дат под пријетњом, те да су оба ова свједока закључили незаконите споразуме о признању кривице са специјалним тужиоцем са минималним казнама, које се по КЗ РС за кривично дјело организовани криминал из члана 383а. став 2. КЗ РС не могу изрећи, те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС.

Наиме, свједок С.Ђ. у свом свједочењу не износи никакве конкретне детаље садржане у актима МУП-а РС (у које је он евентуално имао увид) које би представљале службену тајну, већ износи чињенице како о својим, тако и о криминалним активностима оптужених Р., С. и К., при чему наводи само имена лица преко којих су вршили промет опојне дроге, од којих су неки били регистровани као информанти, које податке су такође износили и многи други свједоци, како оптужбе, тако и одбране, па су тако свједоци Г.Б., Д.Ч. и В.К. (који нису овлаштена службена лица, па с тим у вези и немају обавезу чувања службене тајне) у својим исказима још у фази истраге изнијели податке да су били ангажовани као информанти. Дакле, свједок Ђ. није износио никакве податке и детаље о својој и о службеној сарадњи и комуникацији ових оптужених са информантима, које би представљале службену тајну, због чега и по оцјени овог суда, овај свједок својим исказом није повриједио дужност чувања службене тајне, па с тим у вези, супротно наводима из ових жалби, његов исказ није

незаконит. Осим тога, супротно тврдњама из жалбе оптуженог К., првостепени суд је правилно поступио када је на главном претресу током свједочења оптуженог Р., истог упозорио на дужности чувања службене тајне, обзиром да је оптужени Р., поред тога што је навео да је Б. био ангажован као информант, у свом свједочењу на главном претресу (за разлику од свједока Ћ.), почео износити детаље о својој службеној сарадњи и комуникацији са лицем Г.Б., који подаци би могли представљати службену тајну. С тога су неосновани и приговори из жалбе оптуженог К. да је одбрана током првостепеног поступка била доведена у неравноправни положај у односу на оптужбу, нити да је дошло до повреде принципа једнакости оружја садржаног у одредби члана 14. ЗКП РС.

Што се тиче приговора ових жалби у вези са исказом свједока Г.Б. из истраге, по оцјени овог суда, првостепени суд је правилно тај исказ оцјенио као законит и вјеродостојан, не прихватајући тврдње овог свједока на главном претресу да је исказ у истрази дао под пријетњом. О томе је на страни 162. побијане пресуде првостепени суд дао ваљане разлоге, које у цијелости прихвата и овај суд, а валидност тих разлога, са аспекта вриједносног значаја других спроведених доказа и њихове међусобне оцјене у вези са утврђеним одлучним чињеницама, како је већ напријед истакнуто, овај суд је испитао у оквиру жалбених приговора којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде. Материјални докази одбране оптуженог Р. (изјава Г.Б. овјерена код нотара и његово писмо упућено институцијама РС и БиХ), на које се позивају ове жалбе, никако не доводе у сумњу правилност закључка првостепеног суда да је исказ овог свједока из истраге законит доказ. Ово посебно ако се има у виду да је свједок Б. дана 08.04.2014. године у истрази, на записнику о саслушању у својству свједока пред специјалним тужиоцем дао исказ, који је својеручно потписао на свих седам страница тог записника, па је тек након 4 мјесеца од дана давања тог исказа сачинио писмену изјаву и исту овјерио код нотара, у којој први пут истиче да је ранију изјаву дао под пријетњом, при чему је веома упитно због чега ту изјаву овјерава код нотара (обзиром да то не доказује истинитост садржаја исте, јер је у питању само овјера потписа), а затим, након скоро три мјесеца од дате изјаве овјерене код нотара, обавјештава неколико институција РС и БиХ, да је исказ у истрази дао под пријетњом. Осим тога, исказ свједока Б. из истраге садржи пуно детаља са описом конкретних радњи у вези начином комуникације овог свједока и то како са лицима којима је он продавао опојну дрогу хероин и начина на који је припремао и паковао опојну дрогу за продају, тако и са детаљним описом начина и мјеста комуникације са оптуженим С.Р., износима новца за која је он продавао опојну дрогу по граму и износима новца које је предавао оптуженом Р. на седмичном нивоу за читав инкриминисани период, при чему овај суд посебно наглашава да се тим исказом и он лично изложио кривичног гоњењу. У коначности, тај његов исказ је потврђен и правоснажном пресудом Посебног одјељења Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 015444 15 Кпс-п од 16.03.2015. године, којом је Г.Б. оглашен кривим за кривично дјело организовани криминал из члана 383а. став 2. КЗ РС у вези са кривичним дјелом неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС и осуђен на казну затвора у трајању од 2 (двије) године. Неосноване су и тврдње ових жалби да је свједок Б. у истрази морао имати правног савјетника, јер одредбом члана 156. став 6. ЗКП РС није прописана обавеза, већ само могућност одређивања стручног лица. Истовремено, наведени исказ из истраге, Б. није дао у својству осумњиченог, већ у својству свједока, због

чега, супротно наводима из жалбе оптуженог С., није било обавезно присуство браниоца. Исто тако, чињеница да су ови свједоци са специјалним тужиоцем закључили споразуме о признању кривице, сама по себи, никако не значи да су њихови искази незаконити, како то погрешно сматрају ове жалбе, посебно ако се има у виду чињеница да су управо закључивањем и потписивањем тих споразума, свједоци Ђ. и Б. признали у цијелости кривицу и на тај начин признали и своје радње и улоге које су имали у склопу злочиначког удружења. При томе, ти споразуми о признању кривице нису незаконити, како то погрешно тврде поједине жалбе, обзиром да је свједоку Б. цитираном правоснажном пресудом Посебног одјељења Округног суда у Бањој Луци, коју је донио судија за претходно саслушање, а на основу овлашћења из члана 246. став 4. ЗКП РС, изречена казна затвора у трајању од 2 (двје) године, која се примјеном одредби члана 39. став 1. тачка 1. КЗ РС о ублажавању казне, може изрећи за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став 2. КЗ РС, а казна затвора у трајању од 5 (пет) мјесеци, која је предложена у споразуму за С.Ђ. и то примјеном одредби члана 383а. став 5. КЗ РС у вези са чланом 40. став 2. КЗ РС је у складу са Кривичним законом. Исказ свједока Б. из истраге није незаконит ни због чињенице што у том исказу нису унесена питања и одговори, како то погрешно сматрају жалбе ових оптужених. Наиме, одредба члана 151. ЗКП РС прописује ток саслушања свједока и у ставу 7. наведене одредбе, прописано је да се послјије општих питања, свједок позива да изнесе све што му је о предмету познато, док се питања могу постављати ради провјеравања, допуне и разјашњења. Према томе, чињеница што записник о саслушању свједока Б. у истрази не садржи постављена питања упућена овом свједоку и његове одговоре на та питања, никако не значи да је тај записник незаконит доказ, јер одредбом члана 151. став 7. ЗКП РС није прописана обавеза лица које саслушава свједока да истом поставља питања, већ је само дата могућност лица које саслушава да поставља питања свједоку, у циљу да се исказ употпуни или да се отклоне противријечности и нејасноће у исказу.

Надаље, неосновани су и приговори из жалби оптужених С.Р. и његовог браниоца, оптуженог О.С., његове мајке и његовог браниоца и оптуженог М.К., којима се истиче да отварање и преглед привремено одузетих предмета (мобилних телефона, СИМ картица, меморијских картица, компјутерских система и др.) није извршено у складу са одредбом члана 135. ЗКП РС, тврдњом да то отварање није вршио тужилац, већ овлаштена службена лица, те да о том рочишту није обавјештена Љ.С., као једно од лица од којих су одузети неки предмети, због чега је по ставу ових жалби, та радња незаконита, а слиједом тога да је незаконито и вјештачење тих предмета извршено од стране вјештака А.Б. Наиме, одредбом члана 135. ЗКП РС прописано је отварање и преглед привремено одузетих предмета, док је одредбом члана 115. став 2. ЗКП РС прописан посебан начин поступања у случају претресања компјутерских система, уређаја за похрањивање компјутерских и електронских података, као и мобилних телефонских апарата. Како се у конкретном случају ради о привременом одузимању мобилних телефона, СИМ картица, меморијских картица и др., који су детаљно побројани и описани (са навођењем и серијских бројева) у записницима о претресању и у потврдама о привременом одузимању предмета (који су након одузимања били у депозиту Округног суда у Бањој Луци), оптужба је извршила радњу претресања, у смислу одредбе члана 115. став 2. ЗКП РС, која је предузета на основу законитих наредби судије за претходни поступак

Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 012872 13 Кпп 9-п од 29.11.2013. године и број 11 0 К 012872 13 Кпп 10-п од 11.12.2013. године, које су донесене на приједлог специјалног тужиоца. Поступање специјалног тужиоца након доношења ових наредби од стране судије за претходни поступак је у цијелости у складу са тим наредбама, а посебно, у складу са ставом V наредбе од 29.11.2013. године, у којој је наведено да је Специјално тужилаштво дужно приликом извршења ове наредбе обавјестити осумњичене да имају право овластити браниоце да присуствују претресу, а да се претресање након што именовани буду уредно обавјештени, може вршити и без присуства браниоца. Наиме, о датуму предузимања наведене радње претресања, у писменој форми су уредно обавјештени тада осумњичени Р., С. и К., те лице Р.Р. (од кога су такође одузети неки предмети), који до дана вршења претресања нису обавјестили специјалног тужиоца, нити судију за претходни поступак да желе присуствовати тој радњи, писмено су обавјештени и браниоци ових оптужених, те је дана 13.12.2013. године од стране овлашћених службених лица и уз помоћ стручног лица, предузета радња претресања. О предузетој радњи претресања сачињен је записник број 02/2-4-8/13, на којем је констатовано да су претресању приступили браниоци тада осумњичених, који су уложили приговор да они неће присуствовати тој радњи без лица која заступају, па након што су упознати да ће се наставити са претресом, исти су напустили рочиште за претресање. Имајући у виду наведено, овај суд оцјењује да је Специјално тужилаштво поступило у потпуности у складу са цитираним наредбама судије за претходни поступак, које су донесене у складу са одредбама члана 115. став 2. и 3. и члана 121. став 1. ЗКП РС, због чега су неосновани приговори ових жалби којима се оспорава законитост наведене радње доказивања и с тим у вези и законитост вјештачења по вјештаку А.Б. С друге стране, тачна је тврдња ових жалби да специјални тужилац није обавјестио Љ.С. (као једно од лица чији предмети су одузети и претресани), међутим то не значи да су радње претресања и вјештачење вјештака Б.1 у цијелости незаконити, већ само у оном дијелу који се односи на одузете предмете од лица Љ.С., с тим што овај суд наглашава да се закључак првостепеног суда о кривици ових оптужених не заснива искључиво нити у претежном дијелу на овим доказима, док се уопште не заснива на предметима одузетих од овог лица и на њиховом вјештачењу.

Исто тако, супротно наводима из жалби оптужених С.Р. и његовог браниоца, оптуженог О.С. и његовог браниоца и оптуженог М.К., овај суд налази да изрека побијане пресуде није неразумљива, нити противријечна сама себи, нити њеним разлозима и образложење пресуде садржи разлоге у погледу свих одлучних чињеница са аспекта постојања кривичних дјела и кривице оптужених и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона, ради чега су неприхватљиви приговори ових жалби засновани на тврдњи да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Сасвим је друго питање то што ове жалбе оспоравају валидност датих разлога у образложењу за утврђене одлучне чињенице, међутим приговор таквог карактера у суштини спада у жалбени основ погрешно утврђеног чињеничног стања, јер се таквим приговором кроз замјерку образложењу пресуде за чињеничне закључке, оспорава правилност тих чињеничних утврђења. И поред ирелевантности приговора из жалби оптужених Д.Д. и Ј.М., којима се истиче да је у образложењу побијане пресуде погрешно наведено да су свједоци В.Н., И.М. и М.М., те вјештак др З.Б. (приговор из жалбе оптуженог М.), саслушани на

претресу пред првостепеним судом као докази одбране ових оптужених, овај суд наглашава да се бранилац ових оптужених адвокат Б.З, на главном претресу од 25.03.2015. године изјаснио да је и његов приједлог доказа - саслушање свједока В.Н. и И.М., који су били приједлог доказа браниоца оптужених К. и Ш. Осим тога, овај суд наглашава да овакав евентуални пропуст првостепеног суда, може представљати само очигледну омашку у писању образложења пресуде, која не чини изреку те пресуде противријечну или неразумљиву самој себи, нити разлозима исте, због чега су неосновани и приговори ових жалби да је побијана пресуда захваћена битним повредама одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Неосновани су и приговори из жалби оптужених Р. и С. о учињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС, обзиром да се побијана пресуда односи на лица против којих је подигнута оптужница, за кривична дјела из потврђене, односно измјењене на главном претресу оптужнице. Чињеница што се у појединим тачкама чињеничног описа дјела описују и радње лица Г.Б., не значи да је оптужба прекорачена, како то погрешно истичу ове жалбе, обзиром да је ово лице са специјалним тужиоцем закључило споразум о признању кривице, због чега се у односу на њега водио посебан кривични поступак, који је окончан напријед цитираном правоснажном пресудом Посебног одјељења Окружног суда у Бањој Луци.

Нису учињене ни битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка њ) ЗКП РС, на којима се указује жалбом оптуженог К., јер жалба и не износи разлоге и аргументе из којих би се могло закључити да је та повреда учињена. Стога изнесени приговори у овом основу побијања пресуде, нису основани.

Обзиром да се према наводима из жалби оптужених С. и К. и бранилаца оптужених Р. и С. битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, везују за битне повреде одредаба кривичног поступка из става 1. члана 311. ЗКП РС и то првенствено за повреду права на одбрану из тачке г) овог члана, то је овај суд кроз образложење о неоснованости тих жалбених приговора, образложио из којих разлога нису прихваћени као основани ни приговори о почињеним повредама из члана 311. став 2. ЗКП РС у оним облицима који се жалбама прецизирају.

Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно приговорима изнесеним у жалбама оптужених Р., С., К., Д. и М.1, њихових бранилаца, браниоца оптуженог Ш. и мајке оптуженог С., су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на многобројним доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су изнесени у образложењу побијане пресуде и оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Таквим приступом оцјени изведених доказа, изведен је и коначан, а по оцјени овог суда правилан закључак да је оптужени Р. починио кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став 3. КЗ РС, у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2., а у вези са ставом 1. КЗ РС у вези са чланом 24. КЗ РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, те кривична дјела изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС, повреде људског достојанства

злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона и три кривична дјела фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. истог закона, да је оптужени О.С. починио кривично дјело организованог криминала из члана 383. став 2. КЗ РС, а у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. истог закона у вези са чланом 24. КЗ РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, кривично дјело повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС и два кривична дјела фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС, да је оптужени М.К. починио кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став 2. КЗ РС у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. а у вези са ставом 1. истог закона у вези са чланом 24. КЗ РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, кривично дјело изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС, два кривична дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона, кривично дјело тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. истог закона и фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. истог закона, да је оптужени Д.Д. починио кривична дјела тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. КЗ РС, повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона и фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС, да је оптужени Г.Ш. починио кривична дјела тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. КЗ РС и повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. истог закона, те да је оптужени В.М. починио кривично дјело повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС. Приговори жалби којима се та утврђења доводе у сумњу, разлозима који се износе у жалбама, нису основани.

Прије свега, првостепени суд је на страни 160., 161., 168. и 169. образложења побијане пресуде, дао ваљане разлоге за постојање злочиначког удружења у чијем саставу су били оптужени С.Р., као организатор, оптужени С. и К., те С.Ђ., који су у инкриминисаном периоду обављали дужност полицијских службеника-инспектора у МУП-у РС у Одсеку за ... ЦЈБ Б.Л. Исти су искористили своја полицијска овлашћења и проналазили и принуђавали лица која су се бавила прометом опојних дрога да продају дрогу за удружење, тако што су неке препродавце уцењивали и застрашивали, неке физички злостављали, док су неке подстрекавали да продају опојну дрогу за удружење, користећи опрему и инфраструктуру МУП-а, те да су у том циљу ангажовали и Г.Б., као члана удружења. Из исказа свједока С.Ђ. произилази да је злочиначким удружењем руководио оптужени Р., обзиром да је исти исказао да је Р. себе означио као вођу, јер је Г.Б. био његов главни информатор, преко којег се све кретало, да је Р. иницирао и руководио првим састанком (на којем су били оптужени Р., С. и К., те Ђ.), на којем су детаљно договорили план, тако што је Р. предложио да Б. почне да продаје опојну дрогу хероин и то у већим количинама, да му они пружају заштиту у виду уклањања конкуренције, онемогућавања узимања изјава против Б., од лица која купују дрогу од њега, а заузврат би њима Б. давао новац и то у почетку по 200,00 КМ по особи за продатих 100 гр. хероина на седмичном нивоу, а касније и већи износ новца, када се посао разради. Тачно је да је постојање

злочиначког удружења, првостепени суд, прије свега, утврдио на основу исказа свједока оптужбе С.Ђ., међутим, наводи овог свједока у овом дијелу, потврђени су исказом свједока А.Н., чији је пак исказ у овом дијелу, потврђен исказима свједока П.С., С.Б. и оптуженог Г.М. Тако из исказа свједока Н. произилази да му је С.Ђ. нудио да настави слободно са продајом опојне дроге хероин, под условом да ради са њим и са још тројицом инспектора, односно да продаје хероин за њих и да им даје новац, те да ће уживати њихову заштиту, да је касније од Ђ. сазнао да се ради о оптуженима Р. и С., а накнадно му је Ђ. рекао и за К., али да је тада свједок Н. већ знао да је трећи инспектор К., да му је Ђ. рекао да је њихово одјељење подјељено у четири групе и да је у свакој групи распоређен по један од њих, па је такав распоред рада и омогућавао да му њих четворица пружају потпуну заштиту. Из исказа свједока С.Б. и оптуженог Г.М. произилази да је све напријед наведене чињенице свједок Н. изнио овој двојници, приликом њиховог заједничког сусрета код бензиске пумпе Н. п. у насељу ... у Б.Л. Такође, исказ свједока Н. у овом дијелу потврђен је и исказом свједока П.С. Због наведеног, неосновани су приговори из жалби оптужених Р., С. и К., те њихових бранилаца, као и из жалбе мајке оптуженог С., којима се оспорава постојање злочиначког удружења, те припадност ових оптужених истом. С обзиром на томе, нема мјеста за приговоре ових жалби, којима се доводи у питање постојање злочиначког удружења, тврдњом о лошим међусобним односима појединих оптужених са С.Ђ. у критичном периоду.

Надаље, супротно наводима из жалбе оптуженог Р., којима се оспорава утврђење првостепеног суда у вези са почетком дјеловања злочиначког удружења, овај суд наглашава да управо из исказа свједока Б. из истраге, произилази да је злочиначко удружење почело дјеловати почетком 2011. године. Наиме, овај свједок је у свом исказу из истраге исказао да је договор са Р. постигао негдје почетком 2011. године, односно, прва половина 2011. године, када је кренула прва пошиљка, односно, прва продаја опојне дроге хероин, а да је непосредне контакте са Р. имао и прије тога. Притом, тврдња оптуженог Р. да је непосредне контакте са Б.ом у циљу његовог ангажовања као информанта, остварио тек након 12.12.2011. године (када му је С.Г. донио акт Окружног тужилаштва у Бањој Луци о обустави истраге против Б.), је у супротности не само са исказом свједока Б. из истраге, већ и са његовим исказом са главног претреса пред првостепеним судом, обзиром да је у том свом исказу овај свједок потврдио своје непосредне контакте са Р., много прије 12.12.2011. године. Наиме, Б. је на главном претресу исказао да је једне прилике лишен слободе због промета опојне дроге, када је у стану његове мајке, у улици ..., пронађено око 150 гр опојне дроге хероин (из доказа одбране оптуженог Р. произилази да је то било 09.02.2010. године), за шта, према наводима овог свједока, никад није процесуиран, нити је позван у тужилаштво или суд, а да је у станици полиције само потписао потврду о одузимању ове количине опојне дроге. Након тог догађаја свједока су два пута инспектори за наркотикуе заустављали и претресали и то на надвожњаку у Т. и у Н. В. код локала Д., приликом чега код истог није ништа пронађено. Што се тиче претреса код локала Д. у Н. В., свједок је исказао да су га том приликом претресали инспектори Р., С. и још двојица инспектора, те да је тада био са С.П., који је хероински овисник и када нису ништа нашли, инспектор Р. му је рекао да сутрадан дође код њега у просторије ЦЈБ Б.Л., што је свједок и урадио. Том приликом Р. је од њега тражио да му да неке информације о С.Р.1, у смислу да ли продаје дрогу, гдје се налази, с ким има контакте, те је тражио од свједока да се

укључи у то, да проба од Р.1 да купи опојну дрогу, а заузврат би Р. њему помогао да за оних пронађених 150 гр. хероина, добије условну осуду, али свједок није пристао на то, а након 15-так дана Р. је поново ступио у контакт са свједоком, када су се срели испред стана свједокове мајке. Осим тога, изнесени наводи оптуженог Р. су у супротности и са исказом свједока С.Г., који је исказао да му је Р. саопштио да има могућност да оствари сарадњу са Б., на око мјесец дана прије него што је пристигао акт Окружног тужилаштва о обустави истраге против Б.

Исто тако, насупрот жалбеним приговорима оптужених Р., С. и К. и њихових бранилаца, побијана пресуда је посебно и детаљно анализирао садржај исказа свједока П.С., Д.С., Д.С.1 и А.Н., све те исказе правилно оцјенила и правилно закључила да су ови оптужени неким од наведених лица пријетили, а неке физички злостављали и лишавали слободе и то из разлога што су ова лица одбила да сарађују са њима. У вези са овим утврђењем побијане пресуде, неосновано се овим жалбама оспорава да исто не произилази из исказа ових свједока, јер се из исказа свједока С.1 утврђује да му је оптужени Р. нудио да ради за њих, односно да продаје опојну дрогу, говорећи му да га нико не може дирати јер он стоји иза њега и да би му морао достављати податке о лицима која купују дрогу од њега, а такође му је једне прилике и Г.Б. нудио да продаје опојну дрога, говорећи му да не може „пасти“ јер иза њега (Б.) стоји Р., који га је послао да са њим разговара, па када је С.1 одбио, Б. га је лажно пријавио да га је отео и након тога свједок је приведен и саслушаван у полицији, те су против њега поднијели пријаву за кривична дјела лаке тјелесне повреде и оштећење туђе ствари. И из исказа свједока А.Н., такође неспорно произилази да га је С.Ђ. у дужем временском периоду подстрекавао да за њих продаје опојну дрогу, да их није одмах одбио, већ их је завлачио, те из исказа свједока С.2 и П.С. произилази да су оптужени и њих физички злостављали, јер су одбијали сарадњу са њима.

Надаље, насупрот жалбеним приговорима оптужених Р., С. и К. и њихових бранилаца, те мајке оптуженог С., побијана пресуда је такође основано прихватила вјеродостојним исказ свједока Г.Б. из истраге у вези са радњама из тачке 1.1. изреке, тај исказ довела у везу са исказима свједока В.П., М.К., М.М.2, П.Д., Б.Ш., Д.М., Н.Б. и С.Г., који су на главном претресу пред првостепеним судом, потврдили дио исказа Б. из истраге да су у инкриминисаном периоду куповали опојну дрогу хероин од Г.Б., при чему су детаљно описивали начин комуникације, управо онако како је свједок Б. навео у свом исказу из истраге, као и мјеста купопродаје опојне дроге од Б., које чињенице су потврђене и цитираном правоснажном пресудом Посебног одјељења Окружног суда у Бањој Луци. Надаље, дио исказа свједока Б. да је оптуженом Р. предавао један дио новца зарађен продајом опојне дроге, потврђен је исказом свједока С.Ђ., који је пак потврђен исказом свједока А.Н. и М.Ђ., док утврђење побијане пресуде да су оптужени Р., С. и К., те Ђ., искориштавајући своја полицијска овлаштења, пружали заштиту свједоку Б. да несметано продаје опојну дрогу хероин на територији града Б.Л., произилази из исказа свједока С.Ђ. и Б. из истраге, те из исказа свједока М.М.1, Б.Ш., В.П., Н.Б., као и из исказа свједока А.Н. и М.Ђ. Осим тога, првостепени суд је за свој закључак да је у инкриминисаном периоду из тачке 1.1. изреке, Г.Б. продао око 8 кг. опојне дроге хероин и да је оптуженом Р. предао новац који прелази износ од 50.000,00 КМ, дао детаљно и ваљано образложење на страни 169. побијане пресуде и исто произилази из цитиране правоснажне пресуде Окружног суд у Бањој Луци која се односи на Г.Б., а ове

чињенице произилазе и из исказа овог лица из истраге, без обзира што у том исказу није децидно означио укупну количину опојне дроге и тачан износ предатог новца оптуженом Р. добијаног породајом опојне дроге, међутим из детаља исказа којима се изјашњава о начину продаје, времену продаје, цијени и количини приликом појединачних продаја, произилази да је у питању наведена количина продате опојне дроге и да новац добијен том продајом који је предао оптуженом Р., несумњиво прелази износ од 50.000,00 КМ. Наиме, свједок Б. је исказао да је Р. приказивао да је продавао по 100 гр. хероина седмично у периоду од прве половине 2011. године (мада је, како је навео, продавао и више), па негдје мало прије тренутка лишења слободе оптужених (18.10.2013. године), да се хероин продавао по 40,00 КМ по граму, из чега произилази да је у инкриминисаном периоду продато око 8.000 грама хероина, од чије продаје су оптужени прибавили себи и другом имовинску корист која очигледно прелази износ од 50.000,00 КМ.

Неосновани су и приговори из жалби оптужених Р., С. и К., којима се оспорава исказ свједока Г.Б. у дијелу у којем је изјавио да му је Р. рекао да ће пружати заштиту њему и лицима којима је он продавао опојну дрогу, тврдњом да су они процесуирали сва та лица којима је Б. продавао опојну дрогу. Наиме, свједок В.П. је исказао да је куповао опојну дрогу хероин од Б. у периоду од 2010. до априла 2012. године, када је ухапшен јер је од Б. купио већу количину хероина и то 20 гр., а поједина лица су га прије тога упозоравали да уколико од Б. купи већу количину од 5 гр. хероина, да ће га овај пријавити, што се и десило, када је лицима из П. продао 20 гр. хероина, коју је претходно купио од Б. Исказ овог свједока дјелимично је потврђен исказима свједок С.Ч., М.Г. и П.Т., те исказом свједока Б., који је у свом исказу у истрази изјавио да је о хапшењу ових лица разговарао са Р. и да му је исти рекао да су хапшење лица извршили како би их „склонили са цесте, односно смакнули са посла“. Из исказа свједока П.Д. и М.Д., произилази да свједок Д. није лишен слободе када је куповао хероин од Б., већ једне прилике, када је извршио размјену опојне дроге марихуане са хероином са свједоком М.Д. Из исказа свједока Н.Б. произилази да је исти у периоду када је куповао хероин од Б., само једном лишен слободе и то када је дрогу купио од лица по имену Д.1 Из исказа свједока Д.М. такође произилази да је у периоду када је куповао хероин од Б., лишен слободе од стране оптужених Р. и С. када је договорио продају марихуане особи М.П., док из исказа свједока Б.Ш. произилази да је у периоду када је куповао хероин од Б., само једном лишен слободе али да тада дрогу није купио лично од Б., већ преко посредника. Анализирајући исказе наведених свједока појединачно и у вези са материјалним доказима одбране које се односе на процесуирање ових свједока, изводи се закључак да су ти свједоци у инкриминисаном периоду скоро свакодневно куповали хероин од Г.Б., а да су при том, неки од њих процесуирани у случајевима када нису дрогу купили лично од Б., већ од других лица.

Надаље, побијана пресуда је посебно анализирао и исказ свједока С.Ђ. и у вези са радњама из тачке 1.2. изреке пресуде, тај исказ довела у везу са исказима свједока Д.Ч., В.К., Д.К., С.С. и Ј.Ј., као и са материјалним доказима оптужбе који се односе на ову тачку и на основу истих, правилно закључила да су доказане радње оптужених Р., С. и К., описане у овој тачки и о томе дала ваљане разлоге на страни 164., 165. и 166., које у цијелости прихвата и овај суд. При том, супротно наводима из жалби ових оптужених и њихових бранилаца, утврђење

првостепеног суда у дијелу који се односи на 200 гр. марихуане одузете приликом претреса куће власништво М.С., се не може довести у сумњу доказима одбране (пресуда Суда БиХ број С1 2 К 007349 11 Ко од 13.10.2011. године, оптужница Тужилаштва БиХ број Т20 0 КТ 0001006 11 од 16.09.2011. године, споразуми о признању кривице и записници о саслушању лица М.Б.1 у вези са наведеном пресудом Суда БиХ). Ово с тога што закључак првостепеног суда у односу на ове чињенице, произилази како из исказа свједока С.Ђ., који је потврђен исказима свједока Д.Ч. и В.К., тако и из исказа свједока С.С., који је навео да се он налазио у притвору, да је претрес породичне куће власништво његовог оца вршен након око мјесец дана од његовог притварања, да је сазнао да су том приликом радници полиције пронашли опојну дрогу марихуана т.з. „сканк“, да је обавјештен да је пронађено 1600 гр. опојне дроге, да га је то изненадило, да је себи постављао питање шта је са остатком, обзиром да је знао да је била много већа количина и то око 3,5 до 4 кг, па да је чак и калирала, по његовој процјени изгубила би око 380 гр., с тим што је додао да може калирати максимално 50% до 60% када је скроз осушена (притом је напоменуо да су му те чињенице јако добро познате, јер се бавио узгајањем марихуане), али да није хтио даље ништа питати.

Неосновани су и приговори из ових жалби којима се оспорава вријеме почетка и прекида сарадње С.Ђ. са Д.Ч. и В.К., тврдњом да су свједоци Ч.1 и К.2 изјавили да су сарадњу са Ђ. и К. прекинули када су лишени слободе, због чега ове жалбе у цијелости оспоравају правилност закључка првостепеног суда да су оптужени 21.09.2011. године прије предаје у депозит Окружног суда у Бањој Луци, извадили из врећа око 3500 грама осушене опојне дроге марихуана, која је привремено одузета приликом претреса куће, помоћних објеката, окућнице и земљишта Ј.М.1. Наиме, свједок Ђ. је у свом исказу навео да је почетак његове и К. сарадње са Ч.1 и К.2 био негдје од краја 2010. године, а да је знао да су Р. и С. имали сарадњу са Б., након чега је Р. иницирао састанак њих четворице (Р., С., К. и Ђ.), на којем су детаљно договорили план, тако што је Р. предложио да Б. почне да продаје опојну дрогу хероин у већим количинама, да му они пружају заштиту. Такође је свједок Ђ. навео да је крај њихове сарадње био негдје у новембру мјесецу 2011. године. Свједок Ч.1 је навео да је са Ђ. и оптуженим К. прекинуо сарадњу када је лишен слободе, али да мисли да је К.2 наставио сарадњу са њима, што је у свом исказу потврдио свједок В.К., тако што је исказао да је тек средином мјесеца новембра прекинуо сарадњу са њима. Наводе свједока Ђ. и В.К. да је прекид сарадње био у новембру 2011. године, своју потврду налазе и у исказу свједока Д.К. Наиме, овај свједок је био категоричан да је дана 15.11.2011. године његов син - свједок В.К., дошао у село код свједока, гдје је исти пекао печеницу за њихову крсну славу Ђурђице, да је В. био сав потиштен, шарен, изгребан и натечен, а кад га је питао шта се дешава, В. му је рекао да су га С.Ђ. и М.К. одвели у В. гдје су га, дан-два прије тог 15.11.2011. године, тукли и малтретирали јер им дугује неке паре, с обзиром да је продавао „траву“ за њих.

Такође су неосновани и приговори из жалби оптужених Р., С. и К. и њихових бранилаца, којима се оспорава новчани износ од 10.000,00 КМ, који су према утврђењу побијане пресуде, свједоци Ч.1 и К.2 предали у инкриминисаном периоду оптуженом К. и С.Ђ. Наиме, по оцјени овог суда, правилан је закључак првостепеног суда да су свједоци Ч.1 и К.2 у инкриминисаном периоду из тачке 1.2. изреке пресуде, оптуженом К. и С.Ђ. предали тачно неутврђен износ новца, који очигледно прелази износ од 10.000,00 КМ, што неспорно произилази из

исказа свједока К.2 и Ч.1, који су потврђени исказом свједока Ћ. Осим тога, свједок В.К. је у свом исказу веома детаљно описивао начин и мјеста, као и висину новчаних износа која је он лично или заједно са Ч.1, у више наврата, предавао оптуженим К. и Ћ., посебно наглашавајући да су опојну дрогу марихуану тз. „сканк“ продавали по много већим цијенама, јер је била одличног квалитета. У вези са жалбеним приговорима ових оптужених и њихових бранилаца, којима се оспорава количина опојне дроге марихуана од око 3500 грама из претреса Ј.М.1, овај суд наглашава да је побијана пресуда на страни 165. дала ваљане разлоге, које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалиоци упућују на те разлоге.

Без основа су и приговори жалби оптужених Р., С. и К. и њихових бранилаца којима се оспорава утврђење побијане пресуде у односу на тачке 13., 1.4. и 1.5. изреке. Наиме, побијана пресуда је посебно анализирао исказ свједока М.Д., тај исказ довела у везу са исказима свједока С.Ђ., С.Љ. и П.Д., те је затим посебно анализирао и исказе свједока Д.П. и З.Б., те је на основу истих, правилно закључила да су доказане радње оптужених Р., С. и К., описане у овим тачкама и о томе дала ваљане разлоге на страни 166. и 167., које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалиоци упућују на разлоге првостепеног суда. При томе, супротно наводима из жалби ових оптужених, на страни 167. образложења побијане пресуде није наведено да је свједок П. изјавио да су га оптужени тукли, већ је наведено да се овом свједоку, свједок А.Н. жалио да су њега оптужени тукли и злостављали (транскрипт са главног претреса од 19.11.2014. године).

Побијана пресуда је посебно анализирао и исказ свједока А.Н. у вези са радњама из тачке 1.6. изреке пресуде, тај исказ довела у везу са исказом свједока С.Ђ. и на основу истих, правилно закључила да је С.Ђ. умишљајно подстрекао А.Н. да за злочиначко удружење набавља опојну дрогу хероин, коју би оптужени давали Г.Б. да за њих продаје, али да Н. на то није пристао. Осим тога, исказ свједока Н. потврђен је и исказима свједока Ј.Н., те свједока П.С., С.Б. и оптуженог Г.М. (све чињенице у вези ове тачке, свједок Н. је рекао овим свједоцима).

Искази побројаних свједока оптужбе у односу на све радње из тачке 1. изреке, побијана пресуда је детаљно анализирао и правилно оцјенила као вјеродостојне и о томе дала ваљане разлоге, које у цијелости прихвата и овај суд. Наиме, приговори одбране којима се доводи у питање кредибилитет свједока оптужбе, тврдњом да се ради о лицима криминалне прошлости, који су раније процесуирани од стране оптужених Р., С. и К. и да су због тога имали мотив да лажно свједоче и с тим у вези, да лажно терете оптужене и за овај суд су неприхватљиви. Ово посебно ако се има у виду чињеница да се не ради о једном или неколицине свједока који терете оптужене, већ се ради о једном заиста великом броју свједока, који су својим исказима теретили оптужене, а извјесне разлике у њиховим исказима, на које указују ови оптужени у својим жалбама, не односе се на битне чињенице и оне не могу довести у сумњу правилност закључка првостепеног суда о истинитости њихових свједочења.

Без основа су и приговори из жалби оптужених Р., К. и С., којима се оспорава утврђење побијане пресуде да су ови оптужени починили кривично дјело неовлашћене производње и промета опојне дроге из члана 224. став 2. у вези

са ставом 1. КЗ РС (у склопу кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. истог закона), тврђом да током овог поступка уопште није пронађена и одузета опојна дрога, која би вјештачењем била утврђена као таква, због чега, по ставу ових жалби, првостепени суд није могао ни утврдити постојање овог дјела. Наиме, са једне стране, у склопу овог кривичног дјела је и радња из тачке 1.2. изреке побијане пресуде, којом се између осталог, овим оптуженима ставља на терет да су искориштавајући своја службена овлашћења, неовлаштено набавили у циљу даље продаје, опојну дрогу марихуану у количини од око 200 грама, привремено одузету приликом претреса куће М.С. у Б.Л., а из списка предмета Суда БиХ број С1 2 К 007349 11 Ко који је правоснажно окончан дана 13.10.2011. године, неспорно произилази да је биљни материјал пронађен приликом претреса куће М.С. вјештачен и да је утврђено присуство психоактивне супстанце тетраhydroканабинол (ТХЦ), која је састојак биљке конопља, тј. биљне врсте „Cannabis Sativa L“ из породице „Cannabaceae“ и да је квантитативном анализом у испитиваном узорку утврђено 5,21 % ТХЦ-а. Са друге стране, начело слободне оцјене доказа, представља једно од основних начела кривично процесног законодавства, које је садржано у одредби члана 15. ЗКП РС и које даје право суду, тужиоцу и другим органима који учествују у кривичном поступку да оцјењују постојање или непостојање чињеница слободно, односно да у оцјени да ли постоји или не постоји нека чињеница, нису везани, нити ограничени посебним формалним доказним правилима. То значи да, по правилу, суд није везан тиме да одређену чињеницу утврђује само одређеном врстом доказа, а вриједност доказа није унапријед одређена, ни квалитативно, нити квантитативно, с тим што оцјена доказа по слободном увјерењу и утврђивање чињеница на основу тога, обавезује суд на образлагање својих закључака. У конкретном случају, обзиром да образложење побијане пресуде садржи разлоге за све закључке које је првостепени суд извео из спроведених доказа о свим одлучним чињеницама, то су неосновани изнесени приговори из ових жалби којима се оспорава постојање кривичног дјела неовлашћена производа и промета опојне дроге из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС.

Надаље, побијана пресуда је посебно и детаљно анализирао и исказ свједока С.Л. (у вези са радњама из тачке 2. изреке пресуде) у дијелу који се односи на радње оптужених Р. и К. и са аспекта садржаја тај исказ довела у везу са исказима свједока А.Л., М.Л., Б.Б. и Т.Л., као и са медицинском документацијом за оштећеног Л. и вјештачењем тјелесних повреда овог оштећеног, извршеним од стране вјештака оптужбе др Ж.К., те је, супротно наводима из жалби оптужених Р. и К. и браниоца оптуженог Р., анализирао и доказе одбране и то исказе свједока Ж.М. и З.Р., те материјалне доказе у вези са проведеним дисциплинским поступком против ових оптужених, па се такав приступ у оцјени вјеродостојности противријечних исказа тих свједока (одбране и оптужбе), а у вези са тим и оцјена вјеродостојности исказа оптужених Р. и К. и свједока одбране, не може оспорити аргументима изнесеним у овим жалбама. Дакле, у вези са овом тачком изреке побијане пресуде, првостепени суд је дао детаљне и ваљане разлоге на страни 170., 171. и 172 пресуде, које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалиоци упућују на те разлоге. Притом, изостанак посебне оцјене исказа свједока одбране В.Р. и С.В.1, на шта у својим жалбама указују оптужени Р. и К. и бранилац оптуженог Р., не утиче на правилност чињеничног утврђења првостепеног суда да су ови оптужени предузели радње према оштећеном Л., описане у овој тачки изреке, јер имајући у виду доказе

оптужбе, те исказе појединих свједока одбране, очигледно је да се исказима свједока В.Р. и С.В.1, не може поклонити вјера, јер су ти њихови искази у супротности како са исказима горе наведених свједока оптужбе, вјештачењем вјештака др Ж.К. и медицинском документацијом за оштећеног Л., тако и са исказима свједока одбране М.3 и Р.2

Побијана пресуда је посебно и детаљно анализирао и исказ свједока М.О. (у вези са радњама из тачке 3. изреке пресуде) и са аспекта садржаја тај исказ довела у везу са исказима свједока А.Ј. и А.Т., као и са медицинском документацијом за оштећеног О. и вјештачењем тјелесних повреда овог оштећеног, извршено од стране вјештака оптужбе др Ж.К., те је супротно наводима из жалбе оптуженог Д., анализирао и исказе свједока одбране (В.Ј., Р.К., Д.П.1 и С.Ц.) и налаз вјештака одбране др З.Б., па се такав приступ у оцјени вјеродостојности противријечних исказа тих свједока (одбране и оптужбе) и вјештака, а у вези са тим и оцјена вјеродостојности исказа оптуженог М.К. и свједока одбране, не може оспорити аргументима изнесеним у жалбама оптужених М.К. и Д.Д. и њихових бранилаца, те браниоца оптуженог Г.Ш.. Дакле, у вези са овом тачком изреке побијане пресуде, првостепени суд је дао детаљне и ваљане разлоге на страни 172. и 173. пресуде, које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалиоци упућују на те разлоге.

Надаље, побијана пресуда је посебно и детаљно анализирао и исказ свједока А.Н. (у вези са радњама из тачке 4. изреке пресуде) у дијелу који се односи на радње оптужених Р., С., К. и М. и са аспекта садржаја тај исказ довела у везу са исказима свједока Ј.Н., П.С., М.М., С.Ђ. и М.К.1, као и са медицинском документацијом за оштећеног Н. и вјештачењем тјелесних повреда овог оштећеног, извршено од стране вјештака оптужбе др Ж.К., те је супротно наводима из жалби ових оптужених, анализирао и исказ свједока одбране В.Н., па се такав приступ у оцјени вјеродостојности противријечних исказа тих свједока (одбране и оптужбе), а у вези са тим и оцјена вјеродостојности исказа оптужених Р., С. и К. и свједока одбране, не може оспорити аргументима изнесеним у овим жалбама. Дакле и у вези са овом тачком изреке побијане пресуде, првостепени суд је дао детаљне и ваљане разлоге на страни 174. и 175. пресуде, које у цијелости прихвата и овај суд.

Исто тако, у вези са тачкама 5., 6., 7. и 8. изреке побијане пресуде, побијана пресуда је на страни 175. и 176., дала ваљано образложење, које у цијелости прихвата и овај суд, па се и у овом дијелу, жалиоци упућују на разлоге првостепеног суда.

С тим у вези, утврђење првостепеног суда у погледу тачке 5. изреке побијане пресуде, несумњиво произилази из сагласних исказа свједока А.Ц. и М.К.2, при чему је, супротно наводима из жалбе оптуженог С., потпуно небитна чињеница што лице Н.Х. није саслушано у својству свједока на главном претресу пред првостепеним судом, а такође, супротно наводима из жалбе оптуженог К., небитно је и да ли су приликом предметног претреса куће пронађени и одузети предмети, те је небитно и да ли је предметни записник о претресању кориштен у сврху покретања кривичног поступка, јер за постојање кривичног дјела фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС, није од значаја да ли је службена исправа употребљена, јер је дјело свршено

самим предузимањем радње, односно, уношењем неистинитих података у службену или пословну исправу од стране службеног или одговорног лица или овјеравањем својим потписом или печатом службену или пословну исправу, књигу или спис са неистинитом садржином или својим потписом, омогућавањем прављења такве исправе, књиге или списка са неистинитом садржином. Како су у конкретном случају, оптужени К. и С., као службена лица (полицијски службеници у МУП-у РС) у службену исправу и то у записнику о претресу куће и других просторија које користи лице Н.Х., унијели неистините податке да је на претресу као свједок присуствовало лице М.К.2, иако то лице није присуствовало претресу, нити је потписало записник, а затим су својим потписима и овјерили ту службену исправу, то су се у њиховим радњама стекли сви битни елементи кривичног дјела фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС.

Утврђење првостепеног суда у погледу тачке 6. изреке побијане пресуде, неспорно произилази из исказа М.Г., Т.Г. (Ч.2), али и из исказа свједока А.Ц. и С.К., који су као овлаштена службена лица учествовали у вршењу службене радње претресања стана М.Г. и који су потврдили чињеницу да је приликом овог претреса било присутно само једно лице у својству свједока.

Надаље, побијана пресуда је посебно анализирао и исказ свједока П.Д. и у вези са радњама из тачке 7. изреке пресуде, тај исказ довела у везу са исказима свједока Б.Л. (Т.) и И.В., те са исказом свједока Р.К.1, која је као овлаштено службено лице учествовала у вршењу службене радње претресања стана П.Д., као и са графолошко-трасеолошким вјештачењем рукописа спорних потписа И.В., извршено по вјештаку оптужбе Е.Б. и на основу истих, правилно закључила да су доказане радње оптуженог Р., описане у овој тачки изреке пресуде.

Утврђење првостепеног суда у погледу тачке 8. изреке побијане пресуде, неспорно произилази из исказа свједока А.Б. и И.В., који су сагласно потврдили да свједок В. није био присутан приликом предузимања службене радње претресања стана А.Б., а њихови искази потврђени су напријед поменутих графолошким вјештачењем по вјештаку оптужбе проф. Е.Б., док из самог записника о претресу произилази да је истом присуствовао и оптужени Д., због чега су неосновани приговори из жалби оптуженог Д. и његовог браниоца, којима се оспорава правилност закључка првостепеног суда да је овај оптужени са директним умишљајем починио кривично дјело фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС.

Дакле, разлоге за све одлучне чињенице у вези са тачкама 1. (1.1, 1.2., 1.3., 1.4, 1.5. и 1.6.), 3., 5., 6., 7. и 8. изреке побијане пресуде, те у вези са тачком 2. изреке у односу на оптужене Р. и К., као и у вези са тачком 4. у односу на оптужене Р., С., К. и М., овај суд прихвата као ваљано образложене и њихова правилност се не може оспорити изнесеним приговорима из жалби оптужених Р., С., К., Д. и М. и њихових бранилаца, као и из жалби браниоца оптуженог Ш. и Љ.С., мајке оптуженог С.

Неосновани су приједлози из жалбе оптуженог О.С. за извођење нових доказа и то тонски записи разговора прибављених провођењем посебних истражних радњи у склопу акције кодног назива С., у вези са радњама из тачке 2.

изреке побијане пресуде, те саслушање свједока М.Б.1 и материјалне доказе: потврда ЦЈБ Б.Л. о предаје опојне дроге марихуане и налаз и мишљење Центра који је вагао опојну дрогу марихуану, а у вези са радњама из тачке 1.2. изреке побијане пресуде. Ово с тога што са једне стране, ове доказе одбрана оптуженог С. је била у прилици и могла их је изнијети и на главном претресу, али је пропустила да то уради, а са друге стране, одбрана на исте те околности је већ извела доказе пред првостепеним судом, па ови нови докази из жалбе, по оцјени овог суда, нису од утицаја на доношење правилне одлуке.

На основу свега наведеног, ово вијеће налази да је чињенично стање у односу на оптужене С.Р., М.К. и О.С., потпуно и правилно утврђено и да је правилно примјењен Кривични закон, када су радње ових оптужених, чињенично описане у тачки 1. изреке побијане пресуде, квалификоване као кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став КЗ РС (у односу на оптуженог Р. из става 3., а у односу на оптужене К. и С. из става 2.), у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2., а у вези са ставом 1. КЗ РС у вези са чланом 24. КЗ РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС.

У вези са приговорима жалби ових оптужених и њихових бранилаца којима се оспорава постојање кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. КЗ РС, овај суд истиче да злочиначко удружење представља облик саучесништва при чему није нужно, за постојање удружења, да је планом удружења обухваћена свака појединачна активност његових чланова, нити план удружења мора нужно садржавати све појединости везане за извршење кривичних дјела (мјесто, вријеме и др.), како то погрешно истичу у својим жалбама оптужени Р., С. и К. и њихови браниоци, али свакако, мора постојати организованост у погледу криминалне активности и мора постојати споразум о карактеру криминалних активности, док се карактер криминалне активности може испољавати кроз врсте кривичних дјела, лица која требају бити објекат кривичног дјела, сврха кривичних дјела због којег ће се она вршити и сл. Према томе, како су побијаном пресудом утврђени припадници злочиначког удружења и то оптужени Р., као организатор злочиначког удружења, те оптужени С. и К., као чланови удружења, заједно са С.Ђ. и Г.Б., који су организовали удружење ради вршења кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. и у вези са чланом 24. став 2. КЗ РС, при чему је свако од њих имао своју улогу и задатак у злочиначком удружењу, па је тако Р. руководио злочиначким удружењем, у оквиру којег је личним и непосредним контактима договарао активности у вези набавке и продаје опојне дроге хероин са Г.Б., а чији задатак је био да опојну дрогу купује, пакује и продаје овисницима, а новац од продаје опојне дроге предаје Р., који је новац дијелио припадницима злочиначког удружења, те су Р., С., К. и Ђ. набавили опојну дрогу марихуану (на начин описан у тачки 1.2. изреке пресуде), па су тако оптужени К. и Ђ. пронашли и принудили малољетног В.К. и Д.Ч., док су оптужени Р. и С. пронашли М.Д., да за припаднике злочиначког удружења врше продају опојне дроге марихуане и хероина, истовремено лица Д.П., З.Б. и А.Н. подстрекавали да за удружење врше продају опојне дроге, док су лицима која су одбила да сарађују са њима, пријетили, физички их злостављали и лишавали слободе, то су без основа приговори из ових жалби којима се оспорава правна квалификација кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. КЗ РС. Осим тога, сва

три оптужена и С.Ђ. су у инкриминисаном периоду обављали дужност полицијских службеника-инспектора у МУП-у РС, Одсјеку за ... у ЦЈБ Б.Л., па су као службена лица искориштавали своја службена овлашћења у намјери да себи прибаве већу имовинску корист (при чему је неспорно утврђено да иста прелази износ од 50.000,00 КМ), ангажовањем тих лица да за удружење продају опојну дрогу хероин и марихуану и да им они предају продајом добијене новчане износе, чинећи тако и кривично дјело злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4., а у вези са ставом 3. КЗ РС. Дакле, по оцјени овог суда, првостепени суд је правилно утврдио да њихова организација има све елементи удружења организованог ради вршења ових кривичних дјела.

Надаље, супротно приговорима из жалби, којима се оспорава правилност закључка првостепеног суда о постојању квалификованог облика кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога, овај суд налази да је за такво утврђење првостепени суд имао довољно упоришта у изведеним доказима. Наиме, радње извршења основног облика кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 1. КЗ РС, су алтернативно одређене и постоје у ситуацији када се неовлашћено производи, прерађује и продаје или нуди на продају или ради продаје купује, држи или преноси или посредује у продаји или куповини или се на други начин неовлашћено стављају у промет супстанце или препарати који су проглашени за опојне дроге. За постојање једног од квалификованих облика предметног кривичног дјела (који су у ставу 2. члана 224. КЗ РС такође алтернативно одређени), законска дефиниција, као квалификаторну околност инкриминације, захтјева да је дјело извршено од стране више лица, што подразумјева учешће најмање два лица у извршењу основног облика дјела.

Према томе, чињенични опис дјела у тачки 1. изреке побијане пресуде, садржи све елементе квалификованог облика кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, јер у тим радњама учествује више лица, при чему је искориштено и једно малољетно лице у продаји опојне дроге, а доказима provedеним у овом поступку несумњиво је утврђено да је у извршењу основног кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 1. КЗ РС учествовало, као саизвршиоци, више лица, па је евидентно да је заједничко дјеловање оптужених резултат њихове заједничке одлуке. Одлучна чињеница која дистанцира квалификовани облик из става 2. члана 224. КЗ РС од основног облика кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из става 1. истог члана, је свијест и воља о заједничком дјеловању више лица у њиховом извршењу, што је у конкретном случају несумњиво утврђено, па је за постојање теже квалификације тог дјела, без значаја појединачни облик партиципације тих лица у њиховом заједничком дјеловању, ради чега су неосновани приговори упућени правној квалификацији дјела и правилној примјени Кривичног закона.

Осим тога, супротно наводима из жалбе оптуженог К., радње описане у тачки 2. изреке пресуде, оптужени Р. и К. нису предузели у склопу злочиначког удружења, јер су према лицу С.Л. употребили силу у циљу изнуђивања исказа, односно признања овог лица да је починило кривично дјело, које нема никакве везе са планом злочиначког удружења, па с тим у вези ове радње оптужених нису извршене у склопу злочиначког удружења.

Исто тако, ово вијеће налази да је чињенично стање и у односу на оптужене М.К., Г.Ш. и Д.Д., потпуно и правилно утврђено и да је правилно примјењен Кривични закон, када су радње ових оптужених, чињенично описане у тачки 3. изреке побијане пресуде, квалификоване као кривична дјела тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. КЗ РС и повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС. При томе, овај суд наглашава да се у описаним радњама ових оптужених стичу обиљежја оба ова кривична дјела, јер се не ради о привидном, већ о идеалном стицају, обзиром да су оптужени, радњама које су предузели, проузроковали двије посљедице и то повриједили су људско достојанство оштећеном М.О. и притом су му нанијели и тешку тјелесну повреду, дакле радњама које су предузели, починили су оба ова кривична дјела.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, правилно је примјењен Кривични закон и када су радње оптужених Р., С., К. и М. чињенично описане у тачки 4., изреке побијане пресуде, правно квалификоване као кривично дјело повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС, те је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, правилно примјењен Кривични закон и када су радње оптужених К. и С. (описане у тачки 5.), Р. и С. (описане у тачки 6.), Р. (описане у тачки 7.) и Р. и Д., чињенично описане у тачки 8. изреке побијане пресуде, квалификоване као кривична дјела фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС.

Исто тако, супротно наводима из жалби оптужених Р., С. и К. и њихових бранилаца, радње описане у тачки 4. изреке пресуде, оптужени Р., С. и К. нису предузели у склопу злочиначког удружења, јер су приликом лишења слободе и криминалистичке обраде А.Н. истог физички злостављали и према њему поступали на начин којим се вријеђа људско достојанство, из разлога што је Н. наводно путем интернета користио личне податке од О.С. и поставио слике и садржину увредљивог карактера за С., те су Н. теретили за извршење кривичног дјела неовлашћено кориштење личних података из члана 176. став 1. КЗ РС, а које радње оптужених, немају никакве везе са планом злочиначког удружења.

Насупрот томе, по оцјени овог суда, радње оптужених Р. и К. чињенично описане у тачки 2. изреке побијане пресуде, нису правилно правно квалификоване као стицај кривична дјела изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС и повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС, с обзиром на то да су и радње ових оптужених, које су правно оцјењене као повреда људског достојанства према чињеничном опису дјела, предузете с циљем изнуђивања изјаве. Дакле, у конкретном случају ради се о привидном идеалном стицају, те кривично дјело изнуђивање исказа конзумира кривично дјело повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења. С тога је овај суд, поводом жалби ових оптужених и њихових бранилаца, а по службеној дужности, сходно члану 320. ЗКП РС, преиначио побијану пресуду у погледу правне оцјене дјела, тако што је радње оптужених С.Р. и М.К., описане у тачки 2. изреке те пресуде, правно квалификовао као кривично дјело изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС.

Жалбама специјалног тужиоца, оптужених Р. и С., бранилаца оптужених Р., С., К. и Ш., те жалбом мајке оптуженог С., се пресуда побија и због одлуке о казни, те обзиром да жалба због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања изјављена у корист оптуженог Д., у смислу члана 322. ЗКП РС, садржи у себи и жалбу због одлуке о кривичној санкцији, овај суд је испитао ту одлуку и у односу на оптуженог Д., те нашао да су побијаном пресудом правилно утврђене све околности од значаја за одмјеравање казне овим оптуженима и да су те околности адекватно вредноване.

Наиме, правилно су утврђене и у побијаној пресуди образложене све олакшавајуће околности, првенствено породичне прилике оптужених Р., С. и К., конкретизоване за сваког од њих појединачно и њихову неосуђиваност, те отежавајуће околности које се манифестују у томе да су дјело организованог криминала из члана 383а. КЗ РС у вези са кривичним дјелом из члана 224. став 2. у вези са ставом 1 КЗ РС, вршили у оквиру обављања дужности полицијских службеника МУП-а РС у дужем временском периоду. Разлоге дате у побијаној пресуди у оцјени свих тих околности, овај суд прихвата као ваљане, јер цијенећи законом прописану казну за кривично дјело организовани криминал из члана 383а. став 3. КЗ РС (казна затвора најмање 10 година или дуготрајни затвор), за које је оптужени Р. оглашен кривим и прописану казну затвора за кривично дјело организовани криминал из члана 383а. став 2. КЗ РС (казна затвора најмање 5 година), за које су оптужени С. и К. оглашени кривим, а у вези са кривичним дјелима неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2., а у вези са ставом 1. КЗ РС у вези са чланом 24. КЗ РС и злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, те цијенећи прописану казну за кривична дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС (казна затвора до 3 године), фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС (од 3 мјесеца до 5 година), за које су оптужени Р., С. и К. оглашени кривим, затим, изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС (од 6 мјесеци до 5 година), за које су оптужени Р. и К. оглашени кривим и прописану казну за кривично дјело тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1. КЗ РС (казна затвора од 6 мјесеци до 5 година), за које је оптужени К. оглашен кривим, као и општа правила о одмјеравању казне из одредбе члана 37. став 1. КЗ РС, овај суд налази да су појединачне казне затвора утврђене побијаном пресудом овим оптуженима за свако кривично дјело, правилно утврђене, те да је правилно утврђена и јединствена казна затвора у трајању од 5 (пет) година и 5 (пет) мјесеци изречена оптуженом С. и да су исте потребне и довољне мјере казне за остваривање сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 28. КЗ РС. Притом, имајући у виду да је овај суд преиначио побијану пресуду у правној оцјени дјела, тако што је радње оптужених Р. и К. описане у тачки 2. изреке те пресуде, правно квалификовао као једно кривично дјело и то изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС, овај суд сматра да је казна затвора у трајању од по 6 (шест) мјесеци, која је овим оптуженима утврдио за наведено кривично дјело, у свему примјерена како тежини почињеног кривичног дјела изнуђивање исказа, тако и степену кривичне одговорности ових оптужених и околностима под којима су то дјело учинили, те је примјеном одредбе о стицају, оптуженом Р. изрекао јединствену казну затвора у трајању од 11 (једанаест) година, а оптуженом К., јединствену казну затвора у трајању од 6 (шест) година, налазећи да су ове казне у свему примјерене тежини почињених дјела, степену кривичне одговорности оптужених

и околностима под којима су дјела учинили, те потребне и довољне ради остваривања сврхе кажњавања из члана 28. КЗ РС, како у смислу спречавања оптужених да чине кривична дјела и њихово преваспитавање, тако и у смислу утицаја на друге да не чине кривична дјела.

Исто тако, правилно су утврђене и у побијаној пресуди образложене олакшавајуће околности и то ранија неосуђиваност оптуженог Ш., те ранија осуђиваност, као отежавајућу околност на страни оптуженог Д. Разлоге дате у побијаној пресуди у оцјени ових околности, овај суд прихвата као ваљане, јер цијенећи законом прописане казне за кривична дјела за која су ови оптужени оглашени кривим и општа правила о одмјеравању казне из одредбе члана 37. став 1. КЗ РС, овај суд налази да су правилно утврђене појединачне казне затвора оптуженима Д. и Ш. за свако кривично дјело, као и јединствена казна затвора у трајању од 10 (десет) мјесеци изречена оптуженом Д., те јединствена казна затвора у трајању од 7 (седам) мјесеци, изречена оптуженом Ш., налазећи да су ове казне у свему примјерене тежини почињених дјела, степену кривичне одговорности ових оптужених и околностима под којима су дјела учинили, те потребне и довољне ради остваривања сврхе кажњавања из члана 28. КЗ РС.

Неосновани су приговори из жалбе браниоца оптуженог Д.Д. којима се истиче да се ранија осуђиваност овог оптуженог не може узети као отежавајућа околност, тврдњом да је наступила законска рехабилитација у односу на ту осуду. Наиме, одредбом члана 101. став 2. тачка 2. КЗ РС је прописано да се условна осуда брише из казнене евиденције послје једне године од кад је протекло вријеме провјеравања, под условом да осуђени за то вријеме не учини ново кривично дјело. Из извода из казнене евиденције за оптуженог Д., произилази да је исти раније осуђен пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 060045 09 К, која је постала правоснажна дана 05.08.2010. године због кривичног дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС и да му је изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 6 мјесеци са роком провјере од 1 године и 6 мјесеци. Према томе, како је оптужени Дабић кривично дјело тешке тјесене повреде из члана 156. став 1. КЗ РС, за које је побијаном пресудом оглашен кривим, починио дана 15.03.2012. године, дакле након непуна два мјесеца од протеча времена провјеравања по ранијој осуди, то се нису стекли услови за брисање условне осуде по тој ранијој осуди.

И поред основаности приговора из жалби бранилаца оптужених Д. и Ш. да је првостепени суд погрешно цијенио као отежавајућу околност на страни ових оптужених да су кривична дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС, те кривично дјело фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. став 1. КЗ РС (почињено од стране оптуженог Д.), починили као полицијски службеници, јер својство службеног лица се не може узети и цијенити као отежавајућа околност, обзиром да представља један од битних елемената ових кривичних дјела, међутим и у ситуацији да првостепени суд није цијенио ову отежавајућу околност, то по оцјени овог суда, не би утицало на изрицање мањих казни овим оптуженим од оних изречених побијаном пресудом.

Цијенећи наведено, без основа су аргументи из жалбе специјалног тужиоца и приједлог да се преиначи побијана пресуда, те оптуженима изрекну веће казне затвора, као и аргументи оптужених Р., С., К. и Д., те њихових бранилаца, за изрицање мање казне затвора као и аргументи браниоца оптуженог Ш. за изрицање условне осуде овом оптуженом.

Насупрот томе, основане су жалбе оптуженог В.М. и његовог браниоца у дијелу у којем се пресуда побија због одлуке о кривичној санкцији. Наиме, имајући у виду чињеницу да се овом оптуженом ставља на терет извршење једног кривичног дјела за које је прописана казна затвора до три године без назначења посебног минимума, те имајући у виду његову ранију неосуђиваност и тежину породичних прилика, које се жалбом посебно апострофирају, овај суд налази да код овог оптуженог није нужна примјена казне и да се сврха кажњавања може постићи и условном осудом, због чега је уважавањем жалби оптуженог М. и његовог браниоца, казну затвора у трајању од 3 (мјесеца) за кривично дјело повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС, изречену побијаном пресудом прихватио као правилно утврђену и одредио да се иста неће извршити ако оптужени у времену провјеравања од 1 (једне) године не почини ново кривично дјело, сматрајући да ће се и са упозорењем уз претњу утврђеном казном затвора постићи сврха кажњавања предвиђена одредбом члана 28. КЗ РС.

Жалбама бранилаца оптужених Р. и С. и мајке оптуженог С., се првостепена пресуда побија и због мјере безбједности, тврдњом да изрицање ове мјере није обавезно, као и тврдњом да нису испуњени услови за њено изрицање.

Изнесени жалбени приговори нису основани.

Наиме, супротно наводима из ових жалби и овај суд сматра да је оправдано изрицање наведене мјере безбједности с обзиром на то да су оптужени Р., С. и К. злоупотребили своје службене дужности – полицијских службеника за извршење тешког кривичног дјела, те с обзиром да ова мјера безбједности има сврху отклањање стања и услова који могу бити од утицаја да извршиоци кривичних дјела против службене дужности и убудуће врше кривична дјела. Како околности и начин извршења дјела указују на то да постоји опасност да би оптужени обављањем тих службених дужности, поново извршили кривично дјело, то је нужно да им се ради отклањања те опасности изрекне мјера забрана вршења позива, дјелатности или дужности у трајању од 5 (пет) година.

Жалбе оптужених Р. и С., нису основане и у дијелу којим се побија одлука о трошковима кривичног поступка, обзиром да побијаном пресудом првостепени суд није одлучио ко ће сносити трошкове поступка и колико они износе, него је ријешио да о трошковима кривичног поступка одлучи накнадно, посебним рјешењем.

Због свега наведеног, ваљало је жалбу специјалног тужиоца те жалбе оптужених Р., С., К., Д., њихових бранилаца, браниоца оптуженог Г.Ш. и жалбу мајке оптуженог С., Љ.С. одбити, док је поводом жалби оптужених Р. и К. и њихових бранилаца, а по службеној дужности, те уважавањем жалби оптуженог

М. и његовог браниоца, побијану пресуду преиначио и одлучио као у тачки 1. и 2. изреке ове пресуде, на основу члана 328. став 1. ЗКП РС.

Насупрот томе, основани су жалбени приговори оптуженог Г.М. и његових бранилаца да је чињенично стање у дјелу који се односи на радње описане под тачком 2. изреке побијане пресуде у односу на овог оптуженог, непотпуно и погрешно утврђено. Код рјешавања спорне и одлучне чињенице да ли је оптужени М.1 према оштећеном Л. поступао на начин којим се вређа људско достојанство и да ли је употребио силу према овом лицу у намјери изнуђивања изјаве, првостепени суд није са довољном пажњом цијенио како доказе одбране, тако и доказе оптужбе. Наиме, у кривичној пријави од 14.08.2012. године, поднешене Окружном тужилаштву Бања Лука, од стране С.Л. преко пуномоћника адвоката Р.Ћ., наводе се лица С.Ђ. и М.К., за којих се у тој пријави истиче да их је Л. познавао, те се наводи и треће лице, за које је Л. чуо да се презива Р., те се истиче да су га сва тројца тукла, док се уопште не помиње Г.М. Исто тако, дисциплински поступак у МУП-РС је вођен само против Р. и К., а на основу пријаве коју је Л. поднио против њих двојице. Надаље, првостепени суд, напријед наведене чињенице није довео у вези са осталим доказима, првенствено, са исказом свједока С.Л. из истраге, гдје наводи да треће лице које је накнадно ушло у канцеларију у којој су га К. и Р. тукли и које му је ударило шамар, не познаје, али да га може препознати, нити је ове чињенице довео у везу са исказом његовог брата - свједока А.К. из истраге, који је навео да му је брат најприје рекао да не зна идентитет треће особе која га је тукла, а да му је касније рекао да је то Г.М., шеф Одсјека за ... Ако се има у виду да је свједок С.Л. исказ у истрази дао дана 08.11.2013. године, а да је свједок А.Л., исказ у истрази дао дана 10.12.2013. године, те да је радња препознавања оптуженог М. од стране С.Л. извршена дана 26.02.2014. године, остаје нејасно како С.Л. до 08.11.2013. године није знао идентитет тог трећег лица, да је притом његов брат А., знао идентитет тог лица дана 10.12.2013. године и то на основу казивања његовог брата С., који је пак препознао М.1 тек дана 26.02.2014. године и који је у својим ранијим изјавама и пријавама истицао да су га три лица тукла, од којих је од раније познавао С.Ђ. и К., а за треће лице је чуо да се презива Р.. Осим тога, у свом исказу из истраге, свједок С.Л. истиче да су му увреде упућивали К. и Р., притом, не помиње да му је и то треће лице упућивало увреде и погрдне ријечи, док на главном претресу исказује другачије, тако што истиче да су му сва тројца упућивали увреде и да су га тукли. Дакле, првостепени суд је требао ове исказе и материјалне доказе одбране, цијенити са више пажње и критичности, на начин како је то напријед наведено, због чега, по оцјени овог суда, чињенично стање у овом дјелу побијане пресуде није правилно и потпуно утврђено.

Надаље, основани су и жалбени приговори оптужених Г.М. и Ј.М. и њихових бранилаца да је чињенично стање у дјелу који се односи на радње ових оптужених описане у ставу 4. изреке побијане пресуде непотпуно и погрешно утврђено. Наиме, у овом дијелу, побијана пресуда није са посебном пажњом цијенила исказ свједока А.Н. дат на главном претресу, гдје је исказао да није сигуран да ли је оптужени М.2 уопште био присутан на тзв. П. г., да јесте био у канцеларији у полицији али да није сигуран да ли га је овај оптужени тукао, чак је исказао да не воли да га ували безвезе. Осим тога, побијана пресуда није са довољном пажњом цијенила ни исказ свједока Н. у вези са радњама које је према чињеничном опису, предузимао оптужени М.1 према овом свједоку, нити је

довела у везу овај дио исказа свједока Н. са главног претреса, са медицинском документацијом и вјештачењем повреда овог оштећеног (у којима се уопште не наводе повреде у предјелу стомака), затим са његовим исказом из истраге, датог пред овлашћеним службеним лицима на записнику од 10.10.2013. године, као и са исказима свједока С.Б. (овлаштено службено лице које је узело ту изјаву) и свједока С.Г., те са наводима из жалбе свједока Н. од 02.08.2013. године, упућеној МУП-у РС, у којима уопште не помиње оптуженог Г.М. као лице које је према њему примјенило силу. Према томе, првостепени суд је требао ове исказе и материјалне доказе одбране, цијенити са више пажње и критичности, на начин како је то напријед наведено, због чега, по оцјени овог суда, чињенично стање и у овом дјелу побијане пресуде није правилно и потпуно утврђено.

Из наведеног произилази да је правилност закључка побијане пресуде по коме се у радњама оптужених Ј.М. и Г.М. описаним у ставу 4. изреке, стичу обиљежја кривичног дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС, те закључак побијане пресуде да се у радњама оптуженог М., описане у ставу 2. изреке, стичу обиљежја кривичних дјела повреде људског достојанства злоупотребом службеног положаја или овлашћења из члана 359. КЗ РС и изнуђивање исказа из члана 358. став 1. КЗ РС, доведена у сумњу услед мањкавости чињеничне основе побијане пресуде у овом дијелу.

Ради тога је жалбе оптужених Ј.М. и Г.М. и њихових бранилаца ваљало уважити, побијану пресуду укинути у односу на ове оптужене, а на основу члана 329. став 1. тачка б) ЗКП РС и у том дијелу предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење.

Како је пресуда у односу на оптужене Ј.М. и Г.М. укинута због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, то је жалба специјалног тужиоца због одлуке о казни у односу на ове оптужене беспредметна.

У поновном поступку првостепени суд ће извести потребне процесне радње и расправити спорна питања на које је указано овом пресудом, имајући у виду и остале жалбене наводе из жалби оптужених М. и М.1 и њихових бранилаца, оцјениће све доказе у односу на ове оптужене на начин прописан у одредби члана 295. став 2. ЗКП РС, а пресуду образложити на начин који прописује одредба члана 304. став 7. ЗКП РС, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и закониту пресуду.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске управе
Амила Подрашчић